

A NAGY KUPOLA SZÉGYENE

Kirket váratlanul érte a katonai behívó, már csak azért is, mivel a Nagy Kupola éppen elég profi hadfival rendelkezett ahhoz, hogy a néha-néha betörő ellenséget megfutamítsa. Fogalma sem volt hát róla, mivel érdemelte ki a felettes hadügyi szervek bizalmát, hiszen sem képzettsége, sem fizikai tulajdonságai nem emelték a Kupola férfilakosságának átlaga fölé. Annál is inkább meglepő volt a behívás ténye, mivel hasonló intézkedéseket csak a Kupolát fenyegető katasztrófák esetén szoktak foganatosítani; jelenleg pedig veszélynek nem volt se híre, se hamva.

Kirk nem tehetett egyebet, mint hogy a megfelelő napon és megfelelő órában megjelent a sorozó bizottság előtt, amely a kilences számú alagútnak a hadsereg által lezárt részén ült össze. Arcán nyomát sem fedezhette volna fel senki a legkisebb örömmek vagy érdeklődésnek sem, amiben kétségtelenül szerepet játszott Zurr is. Ő volt ugyanis Kirk menyasszonya, akit csak a szép számú vetélytárrsal folytatott hosszas ideg – és hajtépő küzdelem után sikerült hivatalosan is menyasszonyává tenni. S most, amikor a körzeti irodán megtörtént a bejelentés, iktatták, és tudomásul vették lakásigényét, bevonulhat, ki tudja, mennyi időre... “Miért pont én kellek nektek?” – tette fel ki tudja, hányadszor a kérdést, amikor behívóját felmutatva beballagott a hadseregnek fenntartott alagút száján.

A sorozó bizottság irodája előtt meglehetősen sokan tolongtak: a legkülönbözőbb korú és foglalkozású férfiak. Voltak tisztos öregek, akik mellett talán a felgyülemlett élettapasztalat szólhatott, ugyanakkor iskolapadból éppen, hogy csak kicseppent fiatalok is; mellettük valószínűleg fiatalságuk és feltételezett fizikai erejük szólt.

Kirk morogva lehúzta a nadrágját; igyekezett úgy fordulni, hogy lehetőleg ne sokat mutasson meztelenségéből. Hamarosan rá kellett jönnie azonban, hogy szélmalomharcot folytat; a várakozóba ugyanis egyre többen és többen özönlöttek be a folyosóról, hogy a végén már szinte egymást súrolta a bőrük. Végre aztán, amikor már annyian szorongtak a nyilván más célra épített helyiségben, hogy szinte kellemetlen érzése támadt, a bizottság megkezdte működését.

Csoportosan szólították be a beidézetteket, ismeretlen elv szerint, Kirk meg sem kísérelte, hogy rájöjjön a rendszerre. Bölcsebbnek tartotta, ha nekidől a falnak, és elrágcsál egy magával hozott kenyérdarabot. Igyekezett nem terhelni az agyát a jövővel; úgyis minden kiderül, ha rákerül a sor.

Úgy tűnt, a behívottak többsége ugyanazt a nézetet vallja, mint ő, mivel szinte valamennyien unottan és főleg szótlanul bámultak maguk elé, s kísérletet sem tettek, hogy szóba elegyedjenek egymással. Kivételt talán csak néhány éretlen, inkább gyerkőcnek tűnő, alighogy végzett iskolás képezett, akik hangosan röhögve vicceket meséltek egymásnak, nem törődve a többiek felháborodott pillantásaival.

Az első csoportok közben kitódultak a teremből, enyhe izgalmat teremtve a várakozók között. De aztán, mivel végül is semmi érdekeset nem tudtak mondani, elcsitult a hirtelen támadt moraj.

Kirknek még alkalma sem volt elgondolkozni a nem éppen bő hírek felett, amikor beszólították a bizottság elé.

A széles, világos szoba egyik felét hosszú asztal foglalta el, mögötte minden rendű és rangú katonával; egyesek előtt füzet és írószerszám, mások

kezében ismeretlen rendeltetésű műszerek.

Az asztal végéről felemelkedett egy alacsonyabb rangú katona, s a kezében tartott papírról lassan, tagoltan olvasni kezdte a neveket. Akinek a neve elhangzott, kilépett a többi közül, s odaállt az asztal elé. Összesen körülbelül tízen lehettek Kirk csoportjában, köztük a röhögcsélő fiatalok és egy ismerős is, akit úgy emlékezett, hogy a tejüzem környékéről ismer.

Felhangzottak az első kérdések, ezt a legelől állóhoz intézték, majd amikor végeztek vele, az illető elhagyhatta a termet. Kirk az utolsó volt a sorban, s meglehetősen hosszúnak tűnő várakozás után egyedül maradt a vizsgáló bizottsággal szemben.

S akkor Kirk szívét valami szorongó érzés kerítette hatalmába. Maga sem értette ugyan, hogy miért, de egyszerre az a gondolat kezdett motoszkálni a fejében, hogy ezek talán nem véletlenül hagyták őt utoljára, biztosan akarnak tőle valamit... De hát mi a csodát akarhatnának?

A középpütt trónoló katona, nagy, piros csíkkal a nadrágja oldalán, kezébe vette az előtte heverő papírt, beletekintett, majd ráemelte dülledt, szigorú tekintetét.

– Neve? – kérdezte. – Kirk...

– Születési helye?

“Úgyis jobban tudjátok, mint én” – gondolta Kirk, de óvakodott tőle, hogy meggondolatlanul szóljon. Ezért lassan, megfontoltan csak ennyit válaszolt:

– Nagy Kupola...

– Foglalkozás?

– Tehénész vagyok... – mondta Kirk.

A katona értetlenül rámeresztette a szemét.

– De hiszen... Itt az áll, hogy... maga építész. Most Kirken volt a csodálkozás sora.

– Építész? Soha életemben. Amióta elvégeztem a mezőgazdasági iskolát, a tehenészetben dolgozom...

– Érthetetlen – mondta a katona, és összedugta a fejét néhány másikkal.

Kirknek egyszerre csak fény gyulladt a fejében, s ez éppen elég volt ahhoz, hogy olyan meggondolatlanságra ragadtassa magát, amilyenre csak az öröm okozta kábulat, adhatott okot.

– Kérem... – mondta. – Akkor önök tévedtek... Az egy másik Kirk. Az az illető nem én vagyok.

A piros csíkos haragosan felkapta a fejét.

– Mit mond? Tudja maga egyáltalán, mit beszél? – s egyszerre pattogni kezdett a hangja. – Tanulja meg, hogy a hadsereg sohasem téved! Megértette?

– s felvéve a ceruzáját, határozott mozdulattal jegyzett valamit a papírra.

“Ó, én marha! – fohászkodott magában Kirk. – Én emeletes ökör! Most aztán elintéztem magam... Hogy nem tudtam tartani azt a nagy számot!”

– Aztán mit csinál maga... maga... tehenész? – kérdezte most már határozott rosszindulattal a katona.

– Hogy tetszik érteni? – igyekezett valahogy rendbe hozni a dolgot Kirk. – Hogy mit dolgozom?

– Úgy tetszem érteni... – bólintott gúnyosan a piros csíkos. – Micsoda ott maga? Vállalatvezető, hogy ennyi esze van?

Kirk nyelt egy nagyot, s udvariasan csak annyit mondott: – Tehénész...

– És mit csinál a tehenekkel?

Kirk, mielőtt válaszolt volna, körülnézett, s látta, hogy az asztal mögött ülők leplezetlen undorral bámulják, s egyszerre úgy kezdte érezni magát, mintha bíróság előtt állna, s ő lenne a vádlott.

– Hát... gondolom őket.

– Milyen teheneket?

– A nagy zöldeket... hozzájuk vagyok beosztva.

– Úgy, a nagy zöldeket... És hozzájuk van beosztva – ismételte a katona Kirk szavait. – És konkrétan mit csinál velük, mi?

– Hát etetem és fejem őket... Meg mindent. Például trágyázom is...

– És mondja maga... maga... Kirk, az előbb mintha azt említette volna, hogy iskolát végzett. Nem?

– De... – mondta zavartan Kirk. '

– És ha maga iskolát végzett, akkor hogyan lehetséges, hogy teheneket trágyáz? Meg hogy feji őket? He?

Kirk egyszeriben rájött, hogy lebukott, és nem is tehet szemrehányást érte senkinek. Egyedül és kizárólag a saját hülyeségének köszönheti.

– A mezőgazdasági főiskolát végeztem el – nyögte bánatosan. – Aztán...

– Aztán?

– Aztán a tehenészetbe kerültem, azt vezettem...

– Aha! – mondta a katona. – Azt vezette... De most már nem vezeti! Most már a trágyát hordja... Nem igaz?

– Igaz – mondta Kirk. – De...

– Arra feleljen – mondta a katona keményen, és lekoppintotta ceruzáját az asztalra –, hogyan lett maga a tehenészet vezetőjéből trágyahordó!

– Nem éppen trágyahordó... – próbált tiltakozni Kirk.

– Ne lovacoljon a szavakon. A kérdésekre válaszoljon!

– Leváltottak – mondta Kirk.

A sok-sok katona a hosszú asztal mögött úgy bámult a tehenészre, mintha az ellenség legtitkosabb ügynökét sikerült volna nyakon csípniük a Kupola stratégiailag legeslegfontosabb pontján.

– Szóval leváltották... – mondta tagoltan a katona, és lassan végighordozta a többiek diadalmas tekintetét. "Na, látjátok, kit fogtam nektek? – kérkedett a tekintet. – Csak tudni kell kérdezni!"

Kirk szó nélkül lehajtotta a fejét.

– Aztán miért váltották le? – kérdezte őszinte kíváncsisággal a piros csíkos, és Kirk érezte, hogy megmerevedik körülötte a levegő.

– Renitens magatartás miatt – motyogta bizonytalanul.

– Hogyan?

– Ez volt az indoklás...

– És ha felvilágosítana bennünket ezen indoklás mélyebb értelméről?

Nagyon hálásak lennénk magának... Tehát mit fed az indoklás?

– Kérem – mondta Kirk. – Én letöltöttem a büntetésemet... Csökkentett fizetéssel dolgoztam kilenc időegységig. A közös szálláson laktam. S a kerületi munkaügyi felügyelőség kitöltöttnek vette büntetésemet. Kérem...

A katona hangja felcsattant:

– Kirk állampolgár! Maga nincs tisztában a helyzetével! Mi itt valamennyien felelősek vagyunk a Nagy Kupola biztonságáért. És a veséjébe kell látnunk a magafajtáknak! Világos, amit mondok? Mert különben... Megvannak az eszközeink!

– Világos – mondta Kirk, és belátta, hogy minden további ellenkezés céltalan. Ha már elkövette azt a marhaságot az előbb, ki kell találnia mindent... Ki tudja, mivel fog ez járni, de a hallgatás csak ronthat a helyzetén. Gyerünk hát, essünk túl rajta! – A renitens magatartás azt takarja, hogy... hát... újíttam... A katona felszisszent.

– Mit csinált? – Újíttam...

Kirk a szeme sarkából látta, hogy az asztal végén az alacsony rangú katona lázasan dolgozik.

“Atyavilág! – gondolta. – Jegyzőkönyvbe vesznek mindent! A végén még hadbíróság elé állítanak... Csak azt tudnám, hogy végül is miért...”

– A tehenészetben. Amikor kineveztek a tehenészet vezetőjévé, rájöttem valamire. A takarmánnyal kapcsolatban...

– Részletesen fejtse csak ki ezt a takarmánykérdést! – parancsolta a piros csíkos.

– Hát... a főiskolán tanultam. A tehenészet szakon... Aztán lehelyeztek a Kupola főtehenészetébe. S mivel ott éppen elhalálozás folytán megürült a vezetői állás, engem nevezett ki a Tehenészeti Főtanács vezetőnek. Én, kérem, már az iskolában is takarmányozási problémákkal foglalkoztam...

– Engedélyezte valaki? – kérdezte hidegen a katona.

– Természetesen... Illetőleg...

– Tessék?

– Szóval... az volt a feladatom, hogy feldolgozzam a zöld tehenek takarmányozásának a történetét. Az archívumban elég sok írásos anyag maradt fenn. Ebből írtam a diplomamunkámat is.

– Folytassa!

– Már kutatásaim közben rájöttem valamire...

– Nocsak!

– Hogy a zöld tehenek pontosan annyi tejet adnak, mint... szóval, mint nagyon régen. Egy jottányival sem többet. Mint még akkor, amikor őseink megalapították a Nagy Kupolát.

– És maga milyen következtetést szűrt le ebből?

Kirk nyelt egyet, és érezte, hogy minden félelme ellenére kezdi elragadni a hév.

– Kérem – kezdte –, arra gondoltam, hogy a Kupola alapítása óta állandó a tejhiány, hogy az újszülötteknek is alig jut belőle. És miért? Mert a tehénállományt nem lehet megfelelő módon növelni. Egyszerűen nincs hely. A Kupola nem tud több tehenet befogadni. És aztán baj van a munkaerővel is...

– Csakugyan ?

– Szóval, ha a tejhiányt le akarjuk küzdeni, más utat kell keresnünk. Sem a tehenek, sem pedig a tehenészek számát nem növelhetjük.

– Akkor pedig csak egy mód van – . mondta gúnyosan a katona.

– Úgy van – bólintott Kirk. – A takarmány. És ez itt a probléma. Ha megfelelő takarmány segítségével növelni lehetne az egy tehén által adott tej mennyiségét, megszűnne a tejhiány!

– És maga... maga ezzel foglalkozott?

– Igen, kérem – hajtotta le a fejét Kirk. – Kidolgoztam egy új módszert.

Újfajta takarmányt állítottam össze. És... beadtam egy tehénnek.

– Persze, engedély nélkül, mi? – kérdezte gúnyosan a piros csíkos.

Kirk hallgatott.

– Folytassa! – intett a katona.

– A tehén három nap múlva ötször annyi tejet adott, mint addig...

– És maga... maga mit kapott érte?

– Három időegységnyi javító-nevelő munkára ítélték – mondta Kirk. – De letöltöttem...

– Indok?

– A hagyományok súlyos megsértése... És a Kupola belső rendjének veszélyeztetése... Amikor letelt a büntetésem, természetesen nem helyeztek vissza... a vezetői posztra...

– Hanem?

– Csoportvezető lettem.

– Szép kis karrier – mondta a katona gúnyosan.

– Később aztán...

– Van később is?

– Igen – mondta Kirk sóhajtva. – Az a fejszerkezetügy.

– Mondja csak el azt is szép sorjában! – emelte fel a fejét a piros csíkos.

– Hát... amikor letelt a büntetésem, alá kellett írnom egy papírt, hogy soha többé... Hát igen. Soha többé nem foglalkozom takarmánnyal... azaz nem sértem meg dicső őseinket azzal, hogy továbbfejlesztsem, illetve...

– Folytassa!

– Akkor arra gondoltam, hogy kitalálok valami újat. S vizsgálgatni kezdtem a zöld teheneket. És rá is jöttem valamire...

– Na ne mondja!

– Igen. Rájöttem, hogy a fejök nem fejik ki rendesen a tejet!

– Szabotázsra gyanakszik? – hajolt közelebb Kirkhez a piros csíkos.

– Á, nem! – rázta meg a fejét Kirk. – Csak nem tudják. Pusztán kézzel nem lehet. Sokat gondolkodtam a dolgon. És szerkesztettem valamit...

– Micsodát, az ég szerelmére?!

– Egy készüléket, amely szívja befelé a levegőt. Namár-most, ha ezt a készüléket rákapcsolom a tehenek kivezető csatornájának a végére, arra a bütökre, amit a tehenészek fejnek, hát ez a szívóhatás kiszívja a tejet. Anélkül hogy a tehenek egészsége károsodna. Sőt.

– Mi az a sőt?

– Még jót is tesz nekik. Ha teljesen kiürülnek, másnapra ismét feltelnek tejjel. Ezzel egyharmadával növekszik a tejtermelés.

– És maga... maga szerencsétlen, ki is próbálta? Kirk keserű fintorra húzta a száját.

– Ki...

– No és mit kapott érte?

– Hat időegység javító- és nevelőmunkát. Felére csökkentett fizetéssel...

– Indok?

– Káros neologizmusok kitalálása és terjesztése. Ezáltal veszélyeztettem a Nagy Kupola biztonságát. Persze, ezután már nem helyeztek vissza csoportvezetői posztomra sem. A trágyaszállítókhoz osztottak be, de néhanéha fejhetek is! – tette hozzá büszkén.

A katona mogorván bámult maga elé, a jegyzőkönyvet készítő kezében pedig megállt a ceruza.

– Menjen ki az előtérbe – mondta végül a piros csíkos, és jelentősegteljesen

a többiekre nézett. – És felöltözhet. De ne menjen el. Még lesz dolgunk egymással.

Kirk átballagott a másik terembe, ahol már csak alig néhányan váraoztak. S a rakás meztelen férfi, bár látta Kirk elkeseredett arcát, egyetlen szót, sem mert kérdezni. Megéreztek az ajtók mögött lejátszódott tragédiát, és nem akarták kíváncsiskodásukkal súlyosbítani társuk amúgy is nehéz helyzetét. Ezalatt az ajtó mögött megkezdődött a tanácskozás, amely egy időre hivatott volt eldönteni Kirk tehenész és trágyahordó sorsát.

– Nos, uraim! – kezdte a piros csíkos, amikor Kirk mögött becsukódott az ajtó. – Mit szólnak hozzá? Micsoda fogást csináltunk?

– Csak nem akarja azt mondani, tábornok, hogy szükségünk van erre az emberre? – kérdezte valaki nyugtalanul és némi felháborodással a hangjában az asztal végén. – Hiszen a hadseregünk és a Kupola belső rendje is a hagyományokon nyugszik. Őseink kitűnően megalkottak mindent! Semmi szükség, hogy akárki is káros újításokkal...

Mielőtt azonban még befejezhette volna mondanivalóját, a piros csíkos közbevágott:

– Tökéletesen osztom a felháborodását, ezredes, és eszem ágában sincs, hogy ilyesmire gondoljak. Ragaszkodjunk csak a hagyományokhoz. Ellenben ez az ember veszélyezteti a Kupola biztonságát. S ez ellen tennünk kell valamit.

– Idézzük a Kupolaellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság elé! – javasolta valaki.

– Én azt hiszem, uraim – emelte fel hangját az ezredes –, kár lenne másra tolnunk az ügyet. Most értem csak, hogy a tábornok úr mit akar mondani... Ezt az embert nekünk kell elintéznünk!

– De hát hogyan? – kérdezte egy hang. – A polgári ügyek minisztere legutóbb is eléggé a nyakunkra mászott. Bérgyilkosok alkalmazása túl kockázatos...

– Ugyan, kérem – mondta a tábornok, és felemelte a kezét. – Ki beszél itt ilyesmiről?! És gondoljanak arra is – hangjába ironikus színt kevert –, hogy a hadsereg mindig köteles engedelmeskedni a polgári kormányzatnak. No de, uraim! Örizzük meg a nyugalmunkat! – vette ismét komolyra a hangját, amikor az asztal végéről kuncogást hallott.

– Tehát? – kérdezte valaki.

– Egyszerű – mondta a tábornok. – Behívjuk. Aztán majd rajta tartjuk a szemünket. És én garantálom önöknek, hogy a közeljövőben nem lesz alkalma, hogy új fejőmasinák törje a fejét!

Harsány hahota jutalmazta a tábornok szellemességét.

– No de, uraim! – emelte fel a kezét, pedig látszott rajta, hogy élvezzi a sikert. – Egyetértenek tehát...?

– Egy pillanat, tábornok úr – mondta valaki. – Itt valami tévedésről volt szó. Mi legyen azzal a Kirkkal, aki a mi nyilvántartásunkban szerepel? Azzal az építésszel?

A tábornok megvonta a vállát.

– Ez már az önök dolga. Ha rám hallgatnak, kihúzzák a listáról, és emberünket írják a helyére. Szóval egyetértünk?

Az asztal mögött ülők egyhangú és szapora bólogatásba kezdtek.

– Nos – mondta a piros csíkos –, hívjuk be ezt a trágyahordót... Pardon,

még egy pillanatra! Ugye megbízhatom önben, ezredes? Megtalálja a megfelelő személyt, aki, hogy úgy mondjam, elősegíti emberünk tisztességes, hagyománytisztelő állampolgárrá válását?

A tábornok intésére a jegyzőkönyvvezető az ajtóhoz sietett, és kitárta; a nyíláson beoldalgott Kirk, sápadtan a közelgő tragédiától.

Az ezredes azonban, akire rábízták a továbbiakat, kellemes csalódást okozott a leváltott mezőgazdásznak. Nem ordított vagy fenyegetődött, ahogy azt a hadsereggel szemben ellenséges álláspontot képviselő, elvetemült újságírók szokták volt állítani egészen letartóztatásukig, ellenkezőleg; mosolygott, és szinte barátságos jóindulattal beszélt:

– Nagyon sajnáljuk, Kirk úr, hogy igen fontos tevékenységét, amelyet feltehetően közmegelegedésre végez a Kupola javára... hm... meg kell szakítanunk. De a hadsereg erősítése legalább annyira érdeke a Kupolának, mint a hm... fejes, meg hogy a trágyát kihordják a zöld tehenek alól. Épp ezért, bármennyire megértjük is az ön... hát igen... sajnos, húzódozását a hadseregtől, kénytelenek vagyunk behívni.

Még hozzá az építő és fenntartó alakulathoz... Gondolom, ez éppen megfelelő lesz önnek.

Kirk viszont úgy gondolta, már úgyis minden mindegy, és nem is akart tovább uralkodni magán.

– Kérem, uraim – mondta humanizmusát és félelmét veszítve. – Nem lenne talán mégis célszerűbb azt a Kirket behívni, aki a listán volt, és aki építész? Talán jobban ért nálam ahhoz, amire önök engem szemeltek ki.

A tábornok azonban közbevágott, s egyáltalán nem olyan nyájasan, mint az ezredes.

– Mit gondol maga?! – kérdezte szinte ordítva. – Maga fogja megszabni, hogy a hadseregnek mi a célszerűbb? Maga, maga...

Hogy végül is mi mindent ordított összevissza, Kirk egy csapásra elfelejtette, amikor kezébe kapva behívóparancsát, kifelé igyekezett. Csupán arra vigyázott, hogy méltósága roncsait megőrizve hasra ne essék a küszöbön. S mivel ez végül is sikerült, elkönnyelhetette első győzelmét a hadsereg felett. Kirk szomorúan bandukolt az utcán, hiszen ez a nap nem hozott semmi jót, s ráadásul a Zur-ral, de még inkább a lány apjával folytatandó közeli tárgyalása is nehéznek és kimenetelét tekintve erősen bizonytalannak ígérkezett.

Hif professzor lányát a főiskolán ismerte meg, amikor még mindketten reményteljes mezőgazdász-növendékek voltak. Kirket elsősorban a tehenek érdekelték, takarmányozási problémáikkal együtt, a lány viszont a Kupolán kívüli mezőgazdasági kultúrák hasznosításának szentelte tanulmányait. S ha nem is dolgoztak azonos területen, a természet iránti szeretetük közel hozta őket egymáshoz.

Ez a rokonszenv azonban akkor még messze volt attól, ahol végül is kettejük története megállapodott. A Kupolában ugyanis abban az évben több százra volt tehető a végzős mezőgazdászok száma; a fele férfi volt, akik szinte valamennyien lankadatlan érdeklődést mutattak Zurr iránt. Ebben kétségtelen szerepet játszott a lány nem mindennapi szépsége és esze is, de nem volt elhanyagolható tényező apja, Hif professzor sem, aki bár a társadalomtudományok területén tevékenykedett, a természettudományok iránt is csodálatot érzett, no és természetesen megfelelő kapcsolatokkal rendelkezett

mindenhol.

Így aztán Kirknek alaposan meg kellett küzdenie, amíg Zurr választása végül is reá esett. S hogy e küzdelem után miért éppen ő lett a lány vőlegénye, Kirk aligha tudta volna megmondani. Gyanította ugyan, hogy Zurr választásában közreműködött Hif professzor is, de hogy miért éppen mellette tette le a voksát, sokáig rejtély maradt számára.

Amikor aztán mindketten elvégezték a főiskolát, Kirk engedélyt kapott, hogy bejelentse házassági szándékát a megfelelő kerületi hatóságnál, és benyújtsa lakásigényét is. A hatóság természetesen akceptálta a kérelmet, megadta a határidőt, és most már csak az idő volt az egyetlen tényező, amely a házasságkötés útjában állt.

Kirk jövődő apósától engedélyt kapott, hogy a nap meghatározott idejében, többnyire estefelé, amikor Zurr is befejezte aznapi munkáját, elvigye a lányt sétálni vagy a kapu melletti vendéglőbe. Sőt néha arra is rávette, amit a lány különben nem is alaptalanul túlságosan veszélyesnek tartott, hogy a kapuőrseget megkerülve s a sötétedést kihasználva, kimerészkedjenek a Kupola főkapuján. És Kirk, aki természetét tekintve egyáltalán nem volt vakmerő, a lánnyal együtt élvezte a törvénysértés izgalmát és főleg a fehéresen sápadt fényt, amely végigömlött az ismeretlen világon. Persze, attól azért óvakodtak, hogy messzire elhagyják a kaput, hiszen tudták, hogy még így is az életükkel játszanak.

Az öregnek, Hif professzornak, természetesen nem szóltak ezekről az esti kirándulásokról; volt neki baja enélkül is éppen elég. Most, hogy a nyugdíjazás küszöbén állt, amit hasztalan igyekezett sokirányú összeköttetései felhasználásával elkerülni vagy legalábbis, elodáztatni, nyakára szabadultak a farkasok; azok a fiatalabb munkatársai, akiket ereje teljében, szemöldökének enyhe Táncolásával is féken tudott tartani. Ezek a hálátlan csirkefogók, kihasználva hatalmának gyengülését, nyíltan vagy titokban minden lehető fórumon a professzor ellen fordultak. S Zurr is tudta, hogy ebben a nehéz, átmeneti időben pokoli hálátlanság lenne tőle, ha még ő is álmatlan éjszakákat okozna az öregnek.

Sajnos, az átvirrasztott éjszakák így is megtették a magukét, és bármennyire igyekezett is a lány apjának kedvébe járni, közvetve ő is hozzájárult Hif professzor későbbi szívrohamához.

Hif szokott bölcs előrelátásával igyekezett elrendezni leánya sorsát. S amikor még korábban informátorai tájékoztatták a leánya körül sürgölődő udvarlók képességeiről, származásáról – apjuk és anyjuk nevét, valamint életpályáját is beleértve –, meghozta döntését. Rengeteg okot mérlegelve arra az elhatározásra jutott, hogy lányának Kirk, ez a tehetséges mezőgazdász lesz a legmegfelelőbb férj. Még akkor is, ha pillanatnyilag különbeknek tűnő legények is forgolódnak körülötte.

S Hif professzor, nagyon bölcsen, úgy látta, hogy ha éppen nem is alkonyodik be a társadalomtudományoknak, valamiféle pangás mutatkozik majd művelésük körül. Neki magának meg is volt erről a külön elmélete, ezt azonban, igen okosan, megtartotta magának. S úgy érezte, hogy az elkövetkezendő homályos időkben leánya legbiztosabban olyan valakire támaszkodhat, akinek alapos természettudományos műveltsége, jó beosztása, van, és ami a fő, nem érdekli más, csak a munkája. Hif professzornak működése során egész életre szóló undora támadt a zseniktől, akik életük

minden másodpercében egészen mást szerettek volna csinálni, mint amit végül is csinálniuk kellett. Orvosok, akik költőnek képzeltek magukat, költők, akik politikusoknak, politikusok, akik tudósoknak és így tovább. Röviden: Kirk tökéletes alanynak ígérkezett.

Hif professzor azonban ritkán tévedett akkorát, ha nem is helyrehozhatatlanul, mint Kirkkel kapcsolatban.

A csalódások sorozata, röviddel az eljegyzés után, a takarmányüggyel kezdődött. És őszintén szólva nem is igen akart hinni a fülének, amikor jövőre veje, támogatást remélve, elmesélte balul végződött kísérletét. A professzornak, aki akkor már közel állt a szívrohamhoz, annyi ereje még volt, hogy megkísérelje jobb belátásra bírni Kirket, akiben végül is mérhetetlenül csalódott.

Amikor egyedül maradtak a szobában, amely egykori dolgozója volt, igyekezett úgy beszélni vele, mint férfi a férfival.

– Nézd csak, fiam – mondta. – Mindenki követhet el hibákat. Nem mondom, fiatalabb koromban... De végül is az ember leszokik róluk. Remélem, jó lecke lesz számodra ez a javító-nevelő munka. Húzd meg magad, és igyekezz visszakapni az állásodat!

Azt azonban már nem mondta el vejének, hogy még egy rosszul sikerült húzás, és felbontatja lányával az eljegyzést...

Kirk második "húzása", a fejőszerkezet felfedezése, már szerencsére – legalábbis Kirk szerencséjére – arra az időre esett, amikor az öreg vékonyát először kezdték harapdálni a farkasok. S ebben a számára kritikus időszakban már nem maradt ideje rá, hogy újabb beszélgetésre rendelje magához tökéletlen vőjelöltjét.

– Csak érjek rá egy kicsit, úgy kirúgom, hogy a lába sem éri a földet! – füstölgött, ha éppen maradt egy lélegzetnyi ideje a lelkét ugyan nemesítő, de testét egyre inkább megtörő küzdelemben.

Ezen az estén is, amely a sorozás reggelét követte, Kirk és Zurr a kapun kívül ült, s hátukat egy fatörzsnek vetve, bánatosan meredtek a fehéren csillogó tájra. Az óriási, zöld fák hátán fénysugarak csúszkáltak fel s alá, és valahonnan, irdatlan távolságból a Rettenetes Fekete erős hangját hozta feléjük a szellő. A fa tövében, biztonságban érezték magukat, hiszen a Rettenetes Fekete óriási testével képtelen lett volna olyan gyorsan befurakodni a fák közé, hogy elcsíphesse őket. Ha errefelé venné is az útját, rég eltűnhetnek a Kupola kapuja mögött, mire a szörnyeteg elérné a tisztást. Más alkalmakkor ilyenkor már kezébe szokta kaparintani menyasszonya kezét, s karjával átölelve a vállát, tervezgeti a jövőt. Az utóbbi időben azonban Kirk nyugtalanító változást vett észre Zurr viselkedésében. Alig-alig engedte, hogy megsimogassa a tenyerét, a válláról meg egyenesen lerázta a karját. S az igazsághoz tartozik az is, hogy Kirk egyes-egyedül csak magát hibáztathatta menyasszonya megváltozott viselkedéséért.

– Milyen szép is ez az este... – próbálta megtalálni a megfelelő témát Kirk. Menyasszonya azonban makacsul hallgatott, mintha már előre elhatározta volna, hogy olyan undok lesz, amilyen csak tud.

– Lassan itt a nyákunkon a tél – folytatta Kirk monológját, és fél szemmel lopva Zur-ra sandított.

Akkor a lány feléje fordult, és ingerülten lerázta válláról a fiú ismételt odatévedt karját.

– Ne beszélj itt nekem összevissza az estéről meg a télről – mondta, és leplezetlen bosszúság bujkált a hangjában. – Elegem volt belőle, hogy csak ülünk és tervezgetünk, és az egészből nem lesz semmi! Mert te képtelen vagy bármit is megvalósítani – mondta most már nyílt rosszindulattal.

– Én? Miért? Például? – kérdezte Kirk némiképpen magához térve álmodozásából.

– Például mert nem tudod befogni a pofádat – mondta a szelíd menyasszony. – Mert neked mindenkinél okosabbnak kell lenned. Hát például ezért!

– Miért? Mit kellett volna csinálnom?

– Amit a többieknek. Dolgozni, ahova állítottak, ragaszkodni a hagyományokhoz, tisztelni feletteseidet... Ahogy az erkölcsórán tanították. Te azonban mindennek az ellenkezőjét csinálod. S garantálhatom, hogy ennek nem lesz jó vége...

– De hát én csak... – próbált mentegetőzni Kirk. A lány azonban félbeszakította:

– Képzeld magad az én helyembe! Nekem társadalmi kötelezettségeim vannak. Te is meg én is meghatározott réteghez tartozunk, s ennek megfelelően kell viselkednünk. Tőlünk várnak valamit, és nem szabad csalódást okoznunk... Ott volt az állásod, nem kellett volna semmit csinálnod, csak teljesítened, amit a Kupola társadalma és az a közeg, amelynek tagja vagy, elvárt tőled... S te erre mit csináltál? Megbotránkoztattál mindenkit. Az emberek elfordulnak tőled. Lassan már rám is ujjal mutogatnak majd, hogy íme, itt van annak az őrült Kirknek a menyasszonya, aki kitalálta azt a fejőszerkezetet. És jókat röhögnek! Kell ez neked? Utolsó trágyahordó vagy ott, ahol valamikor vezető voltál. S miért? Mert okosabb akartál lenni mindenkinél, aki előtted élt a Kupolában.

– Miért? – kérdezte Kirk. – Olyan nagy bűn ez?

– Olyan – mondta a lány. – Vagy még annál is nagyobb. Te fütyülsz a tradíciókra, köpsz a társadalmi konvenciókra. És meg tudnád mondani, hogy miért?

Kirk porig volt sújtva, de érezte, hogy válaszolnia kell, mégpedig őszintén.

– Nem is tudom... – nyögte végül is hosszas gondolkodás után. – Hiszen éppen ez az, hogy magam sem tudom egészen világosan, miért is teszem. Csak valahogy... egyszerűen nem tudtam belenyugodni, hogy ne szóljak, hogy másként is lehetne... hogy jobban meg tudnánk csinálni a dolgot... Az eszem tudta, hogy be kell fogni a szám, de valami mégis kimondatta velem... Magam sem értem...

– Akkor hogyan akarod, hogy én és apa megértsük? – kérdezte a lány. – Olyan mélyre süllyedtél, ahonnan már csak felfelé van út... lefelé nincs...

Kirk érezte, hogy óriásit dobban a szíve.

– De van – mondta csendesen.

A lányban feltámadt valami borzasztó sejtelem, és elfehéredett az arca.

– Micsoda? – kérdezte halálra váltán.

Kirk úgy feszengett, mintha tüske ment volna a ruhája alá.

– Hát az a helyzet – kezdte bizonytalanul –, hogy behívtak... kíséret szolgálatra.

– Nem igaz... – nyögte a lány. – Hogyan történhetett?

– Hát... igen egyszerűen. Kaptam egy papírt. Be kellett mennem egy

bizottság elé... Ott aztán kiderült, hogy nem is engem idéztek be, hanem egy másik Kirket. Valami építész.

– Hátakkor?

– Csak hát el kellett mondanom... *izé*... Kikérdezték azt az ügyet a takarmánnyal meg az... *izé*... fejő...

– Szerencsétlen! – suttogta Zurr. – Szerencsétlen!

– Erre... állambiztonsági okokra való hivatkozással... és meghatározatlan időre... Egyszóval...

– Szerencsétlen! – mondta még egyszer a lány. – Csak nem képzeled, hogy feleségül megyek valakihez... egy katonához... egy kényszermunkáshoz? Hogy az apám hozzád enged? Jobb, ha leszámolunk az álmainkkal egyszer s mindenkorra !

– Azért annyira nem vészes az egész... – próbálta mentesíteni a helyzetét Kirk. – Gondolom, hamarosan leszerelnek...

– Gondolj csak, amit akarsz – mondta a lány. – Mi is lenne az életem, ha hozzád kötném magam? Állandó rettegés és nyugtalanság. Nem is beszélve a szégyenről. Egy trágyahordó felesége, akinek ráadásul a férje többet van javító-nevelő munkán, mint... Eh! Hiszen te képtelen vagy megnyugodni! És ha belegondolok, hogy gyerekeink is lehetnek, beleborsószik a hátam!

– Meglátod, rendbejön minden. Rendbe hozok mindent... Majd ismét elkezdem előről... – fogott az ígéretésnek a bukott tehenész, amikor egyszerre a széles oldalú fák zizegni kezdtek körülöttük, mintha hirtelen támadt vihar csavargatná a csúcsaikat.

Kirk, akit a lány szavai mély elkeseredéssel töltöttek el, későn vette észre, hogy a szokatlanul csendben érkezett Rettenetes fekete vészjósló és halált hozó nyugalommal hajtogatja félre a zöld fákat, és igyekszik a Kupola közelébe férközni. Mivel ő és a lány egy széles törzs árnyékában pihentek, s a védelmi célokra emelt földhányások is eltakarták őket, nem kellett attól tartaniuk, hogy a közelre rosszul látó szörnyeteg felfedezi őket.

Kirk magához ölelte a reszkető lányt, és közelebb húzta a fa törzséhez.

Közvetlenül mögöttük ott magaslott a toronnyi szörnyeteg, s karvastagságú csápjai enyhén remegve meredtek a levegőbe.

Ekkor a tehenész ellesett a fatörzs mellett, a Nagy Kupola kapujának irányában, ahol a tisztáson mit sem sejtve sétálgattak az örök, néhány gyerek fogócskát játszott, szállítómunkások egy csoportja pedig nagy, fekete csomagokat rakodott közvetlenül a kapu mellett.

A szörny szélesre tárgult szemeivel bámulta a látványt. Levegőbe emelt csápjai szapora mozgásba kezdtek az izgalomtól, s Kirk tudta, hogy azonnal az örökre, a gyerekekre és a szállítókra veti magát.

A Rettenetes Fekete azonban egészen biztos akart lenni a dolgában, ezért a hasa alatt éppen csak meghajló fákat a lába alá gyűrte, hogy ne zavarhassa semmi az ugrásban.

S Kirkben egyszerre ismét dolgozni kezdett az a micsoda, ami már addig is annyi kellemetlenséget okozott neki. Nem tudta volna megmagyarázni soha, mi készítette rá, hogy a fa mögött hagyja Zurrt, s kihasználva a törzsek árnyékát, a kapu felé osonjon. Még hallotta ugyan a lány rémült kiáltását maga mögött, de már nem törődött semmi mással, csak azzal, amit az az ismeretlen belső hang diktált.

Nem tartott rövid ideig, amíg a dombocskák között a kapuig verekedte

magát, de szerencsére a szörnyeteg is éppen eléggé el volt foglalva a talpa alatti fákkal. Így aztán még mindig csápjait nyújtogatva, tisztos távolságból leselkedett, amikor Kirk kiugrott a kapu előtti tisztásra, és torkaszakadtából ordítani kezdett:

– Meneküljenek! – visította. – Itt van a Rettenetes Fekete! A Rettenetes Fekete! Itt leselkedik a fák mögött!

A kiáltásra rémület lett úrrá a tisztáson. A katonák fegyvereiket előrenyújtva csatárláncba álltak, a gyerekek pedig, mintha csak a játékot folytatnák, eltűntek a kapubejáraton. A szállítómunkások földre szórták terheiket, s a gyerekek után iramodtak.

Kirk döbbenten látta, hogy a Rettenetes Feketének sikerült végre megtámasztania lábát a fatörzseken, és ugráshoz készülődik.

Az egyik katona, aki a fák mögött végre felfedezte az ellenséget, rémülten felkiáltott, és megragadta Kirk karját.

– Gyere! – kiáltotta. – Gyere gyorsan, mert betömjük a nyílást! – és megfordulva, fegyvereiket előrenyújtva, hátráló bajtársai után iramodott.

– Állj! – ordította Kirk, akinek hirtelen eszébe jutott Zúrr. – A menyasszonyom kinn rekedt... Csak egy pillanatig várjatok! Azonnal hozom! A katona még visszakiáltott valamit, de hangját elnyelte a zaj, a Rettenetes Fekete páncéljának kopogása, merev lábainak és szarvának recsegése... A szörnyeteg izgatottan mocorogva, ostobán bámulta a kapubejárat előtti tisztást, ahol addigra már csak a szél fújdogált. A gyerekek, a katonák és a szállítómunkások lenn pihengtek valahol a biztonságos alagutak mélyén. Kirk olyan kicsire húzta össze magát, amilyenre csak tudta, s nem törődve a zajjal, amit vigyázatlan lábaival okozott, arrafelé igyekezett, ahol a lány hagyta. S ott is találta Zurr a fa tövében, féláljultan, arcát tenyerébe temetve. Éppen annyi ideje maradt csak, hogy egy még biztonságosabb, vastagabb törzs mögé vonszolja, s máris újra felhangzott a szörny páncéljának recsegése. Kirk tudta, hogy ha csendben maradnak, valószínűleg élve megússzák a kalandot. A Rettenetes Fekete rosszul lát, s még ha rájuk lépne is, nem valószínű, hogy megtalálja őket. Emellett a hallása sem valami tökéletes. A lány szinte ájultán lógott a karjaiban, s Kirk föléje hajolt, hogy eltakarja előle a Rettenetes Fekete szívderítőnek nem mondható látványát. A csápok vége közvetlenül a lány feje mellett mozgott kitartóan, s hatalmas testéből undorító szag áradt.

Kirk már-már azon volt, hogy lesz, ami lesz, hátára kapja Zurr, és elmenekül vele, csak hogy megszabaduljon a szörnyeteg látványától, aztán mégiscsak győzött a józan ész; ott maradtak mozdulatlanul dermedve a nagy, zöld fa tövében.

A Rettenetes Fekete akkor egyetlen ugrással a tisztáson termett, és csápjaival hadonászva, óriási, fekete páncéllal borított hátulsó lábával kaparni kezdte a bejáratot. Kirk tudta, hogy a szörnyeteg csatát veszített, hiszen azok, akik korábban a tisztáson dolgoztak vagy játszogattak, a biztonságot rejtő mélységben pihennek, s a bejárat közelében nincs senki, csak a kapuőrök. Az óriási állat is tisztában lehetett reménytelen helyzetével, mert néhány céltalannak tűnő kaparás után iszonyú hangot hallatott, s egyetlen hatalmas, már-már repülésnek tűnő ugrással felszállt a fák csúcsa fölé, és eltűnt az irdatlan mesz-szeségben.

Kirk a lány fölé hajolt, és megpróbálta feléleszteni. Zurr lehunyt szemmel

feküdt a fa alját borító zöldesszürke mohán, nehezen lélegzett, s haja kócosan hullott a szemébe. S Kirk, bár alig voltak túl a közvetlen veszélyen, ismét csak megállapíthatta, hogy valamennyi lány közül, akinek még nem kötötték be a fejét a Nagy Kupolában, minden kétséget kizáróan Zurr a legcsinosabb. Ekkor a véletlen, mint már annyiszor, most is Kirk segítségére sietett. A széles levelű fa oldalán hatalmas vízgomolyag jelent meg, és lassú gördüléssel egészen a talajig gurult. S amikor a száraz moha halk sistergéssel elkezdte magába szívni a nedvességet, Kirk belemerítette tenyerét az óriási vízcseppbe, s a vizet a lány arcára fröccsentette.

Zurr homlokán gyors rángások futottak végig, amikor a hideg folyadékcseppek végiggördültek arcbőréen; először a kezét mozdította meg, majd kinyitotta a szemét. Látszott a pillantásán, hogy fogalma sincs, mi történhetett az elmúlt percekben, mert mintha csak délutáni álmából ébredne, Kirkre mosolygott. Aztán egyszerre a rémület homálya burkolta be mosolyát, s kezét védekezően maga elé tartotta.

Kirk akkor még egyszer a gombolyagba merítette a tenyerét, hogy az utolsó cseppeket megkaparintsa, mielőtt még valamennyit magába szívná a mohó moha. Az így elrabolt vizet ismét a lány arcára és kezére permetezte, majd a maradékot megitta.

A lány, úgy tűnt, egyszerre magához tért. Feltérdelt, megragadta Kirk kezét, és fejét jobbra-balra ingatva, rémülten sírni kezdett.

– Hol van? – kérdezte vékony, remegő hangon, mint a játékaik kereső kisgyerek. – Hol van, Kirk? Elment?

– Elment – mondta a mezőgazdász, és a biztonság kedvéért körülnézett. A susogó faleveleken kívül azonban nem volt zaj, amely megzavarta volna a békés este nyugalmit.

– Miért hoztál ide, Kirk? Miért? – kérdezte még mindig zokogva a lány, de már elhúzta a kezét, amikor Kirk bátorítóan simogatni kezdte a tenyerét.

– Hogyhogy miért? – kérdezte a mezőgazdász és trágyahordozó, mint aki nem egészen érti a dolgot. – Hiszen majd minden este... – A lány azonban nem hagyta, hogy végigmondja, amit akart.

– Neked tudnod kellett volna... Hogy bízzam rád az életemet, ha képes vagy rá, hogy nap nap után életveszélybe sodorj? Hogyan kívánod, hogy bízzam benned?

Kirk nem tudott mit válaszolni. Talán ő hívta a Rettenetes Feketét? Egy azonbár kétségtelen: a lány megváltozott. Máskor, korábban, szerelmük elején, eszébe sem jutott volna, hogy olyasmi miatt tegyen szemrehányást, amiről egyáltalán nem tehet.

– Haza akarok menni... – mondta a lány, és összeborzongott, amikor az esti szél végigsimította nedves arcát. – Kérlek, azonnal vigyél haza!

Kirk engedelmesen a kezét nyújtotta a még mindig a mohán ülő lánynak. Aztán lassan elindultak a fák között a tisztás felé.

– Sohasem bocsátom meg neked – mondta kemény hangon Zurr, amikor a törzseket kerülgetve a bejárat felé tartottak. – Soha-soha...

Kirkben egyszerre feltámadt az igazságérzet, és bár valami azt súgta, hogy akkor tenné a legbölcsebben, ha hallgatna, nem vehetett erőszakot a természetén.

– De kedves... – mondta, és igyekezett igazán udvarias és szeretetreméltó maradni. – Hiszen te is tudod... Véletlen volt... És én igazán nem tehetek

róla...

A lány feléje fordult, és vádlón kinyújtotta az ujját.

– De arról tehetsz, hogy kiabáltál! És hogy magamra hagytál!

Kirk nagyot nyelt, és igyekezett megvilágítani tettének okát, bár így, menet közben, a fák gyökerei között bukdácsolva, egyáltalán nem ígérkezett könnyűnek a magyarázat.

– Sokan voltak a tisztáson – mondta. – Egy csomó gyerek is... és játszottak.

Aztán szállítómunkások nagy, fekete csomagokkal... nem is beszélve a katonákról. És nem vettek észre semmit. Az a dög olyan halkán jött, hogy nem is hallottam... Mintha csak a vihar fújta volna ide!

– Na és? – kérdezte a lány értetlenül, és feléje fordította az arcát.

“Mit na és?” – kérdezte volna Kirk, de aztán óvatosan csak ennyit mondott:

– És nem is sejtettek semmit...

– Az az ő dolguk – mondta a lány.

– De hát gyerekek, akik játszanak, és munkások, akik dolgoznak... Ha nem kiabálok, valamennyiüket megette volna... Vagy legalábbis sokat közülük! – helyesbített nyomatékkal.

– Az az ő dolguk – mondta ismét határozottan a lány.

– Először is valamennyien megsértették a szabályzatot. A katonák azzal, hogy kiengedték őket a Kupola kapuján, főleg a gyerekeket. A gyerekekről most nem is beszélek. De a munkásokért vagy önmaguk vagy, a munkaadójuk a felelős. Ha valami történt volna velük, a felelősök elnyerték volna méltó büntetésüket.

– De hát tulajdonképpen mi is szabálytalanságot követtünk el. És nem is először.

– Az meg a mi dolgunk – mondta a lány. – És mit gondolsz, ha mi kerültünk volna bajba, ki kiáltozott volna felénk, kockáztatva, hogy az a nagy barom észrevegyen... Mit gondolsz?

– Nekem senki sem fontosabb, mint te – mondta Kirk elkeseredetten. – De figyelmeztetnem azért csak kellett őket... És a kettő nem mond ellent egymásnak. Nem nézhettem szótlanul, hogy az a barom elpusztítsa őket!

– De azt igen, hogy engem!

– Hiszen itt vagy mellettem, és biztos, védett helyen voltál a fa tövében.

– Eh! – legyintett Zurr ingerülten. – Kár több szót vesztegetni erre! Hiszen úgysem fogjuk soha megérteni egymást. Te nem úgy gondolkozol, mint a normális emberek!

“Tényleg. Miért is vagyok ilyen hülye?” – töprengett, és csak akkor ocsúdott fel gondolataiból, amikor nekiütközött az előtte megtorpanó lánynak.

Zurr szemébe ismét visszatért a rémület, amikor feléje fordította az arcát.

– Látod? – kérdezte suttogva.

Kirk belemeresztette szemét a lassan leszálló sötétségbe, de nem tudott felfedezni semmit, ami igazolni látszott volna a lány rémületét.

– Micsodát? – suttogta vissza.

– Az ajtó... illetve a helye – mondta Zurr.

S most Kirk szívét is megdobogtatta a félelem, de csak egészen rövid ideig.

– Eltorlaszolták – mondta a lánynak. – Biztosan a Rettenetes Fekete összetűrt mindent.

Akkor Zurr ismét sírva fakadt.

– Hogy jutunk be? Jaj, jaj, Fényesarcú Hold, hogyan jutunk be?

Kirk nem sokáig töprengett a dolgon, hanem megragadta a lány kezét, és a sebtében a bejáráshoz hurcolt kövek és frissen tapasztott agyagfal mellé húzta. Aztán körülpislantott, hogy nem tűnik-e fel a Fekete vagy valami másféle szörnyeteg a sötétben, majd megkopogtatta a falat.

– Halló! – mondta félhangosan, és kitaróan verte a falat. – Halló!

Odabenn, a fal mögött halk neszezés támadt, majd óvatos férfihang szűrődött ki a kövek között :

– Ki a fene vagy? Mit akarsz?

– Kinn rekedtem – mondta Kirk. – Ketten vagyunk. Elbújtunk a Rettenetes Fekete elől. Be kell jutnunk...

– Reggel előtt lehetetlen – mondta a hang. – Betapasztottuk a bejáratot. Reggel előtt nem bonthatjuk ki.

– Tiszta a levegő – mondta Kirk, és újra körülpislantott. – Itt állunk a tisztáson. Minden csendes. Nyugodtan kiverhettek egy akkora helyet, hogy beférjünk rajta.

A falon túl rövid ideig tartó csend támadt, s mintha halk beszéd moraja szűrődött volna ki a levegőre.

– Nem tehetem – mondta végül a kapuőrző katona. – Tiltja a szabályzat! És különben is, aki ilyenkor kinn van, ne akarjon bejönni! Világos?

Kirket megdöbbenette a katona visszautasítása, s valami felháborodásféle kezdte nyomorgatni a bensejét.

– Te is kinn voltál az előbb a kapun túl? – kérdezte a hangot.

– Kinn – mondta a másik. – De mi közöd hozzá?

– Csak annyi – mondta Kirk –, hogy ha nem kiáltottam, ha nem figyelmeztettelek volna, már nem élnél... És azt is mondtam, hogy visszamegyek a menyasszonyomért. Erre ti befalazzátok a bejáratot, és... hát ez a hála?

A falon túl elcsendesült a suttogás, majd újra megszólalt a katona:

– Én csak parancsot teljesítek. Nagyon sajnálom. Ha figyelmeztettél, köszönjük. Bár őszintén szólva nem hallottam semmit. De ha hallottam volna is, mit tehetnék ? A Kupola érdeke azt kívánja, hogy támadás után éjszakára biztosítsuk a bejáratot. Jobb lenne, ha valami védett hely után néznél reggelig.

– De hát a gyerekek meg a munkások... – kérdezte remegő hangon Kirk, és arra gondolt, hogy talán valamelyik gyerek magas beosztású apja a megmentőre való tekintettel kinyitathatja a bejáratot.

– A gyerekek alszanak, és a munkások is hazamentek – mondta a katona. – És ajánlom, hogy te is keress magadnak nyugodalmas helyet.

– Hát nem érted?! – ordította Kirk talán életében először felháborodottan. – Megmentettem egy csomó polgár életét, és most nem tudok fúrni egy rohadt kis lyukat, hogy bemászhasunk rajta?

Akkor egy másik, az előbbinél morcosabb hang szólt át a falon:

– Tilos a beszélgetés, hallod-e? Örülj neki, ha reggel meg-úszod büntetés nélkül. Dicsekvés helyett inkább azon gondolkozz, hogy mit mondasz majd, ha megkérdezik, mit kerestél engedély nélkül a kapun kívül? Most pedig tűnj el!

Kirk zavarodottan álldogált, és csak a lány gúnyos kacagására tért magához. Zurr arcán könnyek folytak végig, de csak nevetett, nevetett, mintha a Kupola legjobb viccét mesélték volna neki.

– Látod, te örült – mondta Kirknek, és a könnyeit törölgette. – Látod... Te

az életedet kockáztattad, ezek meg...

– Hálátlanok...

– Dehogyis hálátlanok – mondta a lány, és ismét hisztérikusan felkacagott.

– Csak a szabályok szerint cselekednek. Tilos akárkit is beengedni éjszakára, és ők nem óhajtják megszegni a szabályzatot... Hogy te figyelmeztetted őket? Az a te dolgod. Az a szabályzatokon kívül esik. S ne várd, hogy ezért megszegjék a törvényt. Te ostoba, te örült, te... te... – mondta, s nekiesett Kirknek. Ütötte, tépte, karmolta, ahol érte, míg Kirk arcát és kezét véres barázdák borították.

A tehenésznek ezután már nem sok ideje maradt, hogy filozófiai kérdéseken töprengjen, hiszen az éjszaka hangjai nyugtalanítóan megerősödtek. S mintha a Hosszú Szőrös szagát is feléjük lebbentette volna a szél. Megfogta hát a lány kezét, és maga után húzva, az erdő felé vették útjukat. Úgy gondolta, az lesz a legbölcsebb, ha egy fa tetején töltik az éjszakát.

Kirk éberén virrasztott, amíg a nappal első sugarai fel nem tűntek a fák csúcsai felett. Zurr is keveset álhatott; arca beesett, orra megnyúlt, haja kócosán meredezett a fején. Hangsúlyozottan elfordította a fejét, amikor Kirk tétova mosollyal jóreggelt kívánt, és nem válaszolt. Úgy gondolta, nincs több mondanivalója a trágyahordó számára.

Kirk lekúszott a fáról, és a reggeli nedvességben megmosakodott. Aztán megvárta, míg Zurr is lehuppan melléje, s amikor meggyőződött róla, hogy a lánynak esze ágában sincs reggeli tisztálkodáshoz látni, lassú, fáradt léptekkel elindult a Kupola bejárata felé.

A hajnal első fényeire a szorgos kapuőrök már kibontották a falat, s a tisztáson, mintha mi sem történt volna, munkások csapata a tegnapihoz hasonló fekete csomagokat görgetett a bejárat felé. Kirk érezte, hogy az előző napi kalandnak még lesz folytatása, ezért lehajtotta a fejét, amikor az őrparancsnok bódéja előtt be akartak osonni az alagútba.

A bódé oldalába vágott lyukon keresztül azonban fürkésző tekintet kutatta végig őket, majd kemény hang vágta el a menekülés útját.

– Hé! Álljatok csak meg ott! Hol a belépési engedély? Kirk a katona szavában felismerni vélte a tegnapi ingerültebb hangot, ezért elhatározta, hogy nagyon udvarias lesz.

– Kérem szépen – kezdte –, tegnap kinn ragadtunk. Én voltam az, aki figyelmeztette önöket, hogy jön a Rettenetes Fekete. Aztán elszaladtam a menyasszonyomért, de önök addigra bezárták, illetve befalazták a bejáratot.

– Azt kérdeztem, hogy van-e engedélye, vagy nincs – szólt a katona.

– Nincs. De hát szinte mindennap kimegyünk és visszajövünk. Eddig még soha nem kértek engedélyt.

Az őrparancsnok kimászott a bódéjából, Kirk és Zurr elé állt, és elégedetten végignézett rajtuk.

– Szóval nincs engedélyük. Mit is mondott az előbb? Hogy mindennap és engedély nélkül?

– Kérem... – kezdte volna Kirk. A katona felemelte a hangját:

– Ide figyeljen, fiatalember! Addig nincs baj, ameddig baj nincs... Érti?

– Hát...

– Maga annyit jár engedély nélkül, amennyit akar. Érti? A baj akkor van, ha kéri. Mint például most. És magának nincs. Érti?

– Értem – bólintott Kirk engedelmesen.

– Nahát. Szóval maga ezzel a hölgygel kinn töltötte az éjszakát, és ráadásul mindenféle ostobaságra hivatkozik. Hogy kit figyelmeztetett, és kinek az életét mentette meg. Ezenkívül tegnap este megzavarta az őrség munkáját. Na. Ném szeretnék a bőrében lenni, fiatalember... De valamiféle igazolványa csak van ?

– Nincs – mondta sötéten Kirk.

– Nincs? – csodálkozott az őrparancsnok. – Aztán miért nincs, ha szabad kérdezniem?

– Elvették...

A katonát, úgy látszott, kezdi elhagyni a türelme.

– És ki a fészkes fene vette el magától? Ha most azt mondja, hogy a Rettenetes Fekete, pórul járhat! A hatóság sértegetése vagy gúnyolása címén. Kirk szó nélkül eléje tartotta behívóparancsát, amely a következő nap reggelére szólt.

Az őrparancsnok tekintete elkomorult, és halkán Rittyentett.

– Ez aztán alaposan megváltoztatja a leányzó fekvését! Szóval behívták holnapra... Ejha! Eszerint magára, fiatalember, tegnapról katonai törvények vonatkoznak. A nemjóját! Most aztán tényleg nem szeretnék a bőrében lenni...

– Miért? Mennyiben változtat ez a dolgon? – kérdezte Kirk idegesen.

– Hát csak annyiban – mondta az őrparancsnok, és eltette a behívóparancsot –, hogy magára, kedves fiatalember, tegnapról, amint már mondtam is, katonai törvények vonatkoznak. Tudja, ez mit jelent?

– Nem – mondta Kirk az igazságnak megfelelően. Akkor a parancsnok akkorát ordított, hogy a bejáratról potyogni kezdett az előző este sebtében feltapasztott vakolat.

– Nem? Hát akkor én majd most megmondom! Azt jelenti, maga félnótás szerencsétlen, hogy a sima szabálysértési eljárás helyett hadbíróság elé kerül! Kirk megszédült, de csak egy kissé. Aztán félénken a lányra mutatott.

– És ő? Vele mi lesz? Egyedül én voltam a hibás...

A katona kedvtelve nézett végig a kócos Zurron.

– Hát... a kisasszonynak, azt hiszem, nem sok bántódása lesz!. Én mindenesetre átadom az ügyeletes tisztnek. Majd hazakísérik a kedves szüleihez. Ott majd elszámolhat ezzel a... hm... furcsa éjszakával... S Hif professzor a lánya kalandját követő éjszakán kapta élete első szívrohamát.

Alig tűzte fel magára a behívott katonákat megkülönböztető jelzést, Kirk közlegényt máris lekísérték a fogdába, hogy az ügyeletes tiszt szavai szerint, a hadbírószági tárgyalásig legyen ideje elgondolkodni a dolgokon.

Ekkor azonban közbeszólt a véletlen, amely bár eddig is gyakran szólt bele a Kupola-lakók életébe, ritkán tette Kirk oldalán. Most viszont, mintha jóvá akarta volna tenni eddigi hanyagságát és elfogultságát, határozottan a mezőgazdász és trágyahordó javára cselekedett.

Börtönbe kerülésének másnapján ugyanis katonai államcsínyt kíséreltek meg a Kupola hadseregének egyes alakulatai, annak a tábornoknak az irányítása alatt, akivel a sorozáson Kirk már megismerkedett. Az államcsínykísérlet leverését követően pedig, amelyben az építő – és karbantartó alakulatok tevékenyen közreműködtek, megteltek a börtönök puccsista katonatisztekkel és közlegényekkel, úgyszólván hely sem igen akadt

volna egyszerűbb szabálytalanságot vétők számára. Arról nem is beszélve, hogy a polgári kormányzat, a hadsereg győztes egységeinek támogatását élvezve, sietett amnesztiát hirdetni mindazok számára, akik eddig szembekerültek akár a véderővel, akár pedig a polgári közrenddel. S ha még hozzászámítjuk ehhez a hadbíróságok azonnali felosztatását – aminek különben alighanem csak elvi jelentősége volt, hiszen a számításba jöhető vádlók és védők többségükben rács mögött ültek –, elmondhatjuk, hogy Kirknek nem volt különösebb oka nyugtalankodni a közvetlen jövőt illetően. A puccsot követő konszolidációs folyamat viszont már komoly veszélyt jelentett hősünk számára. Az történt ugyanis, hogy bár az új katonai vezetés megsemmisítette a bírósági aktákat, nem volt semmi oka, hogy hasonló módon cselekedjék a behívóparancsokkal is. Így aztán Kirk tehenész egy szép napon – rövidebb börtönből való szabadulása után, ismét csak kezébe kapta sorozásra szólító levelét, s mit tehetett egyebet, elment ugyanannak az alagútnak ugyanabba a helyiségébe, ahol megdöbbenve látta, hogy a sorozottak többsége is ugyanaz, akikkel már néhány héttel ezelőtt ugyanitt találkozott.

A katonák azonban mások voltak az asztalok mögött, bár középen most is egy tábornok trónolt piros csíkos nadrágban, mellette egy ezredes, s távolban, az asztal végén, közlegény vezette a jegyzőkönyvet.

Kirk most már sokkal okosabban viselkedett, mint első alkalommal; amikor foglalkozását kérdezték, magától válaszolta, hogy építész, miáltal elkerülte a további kellemetlen vitát. Mert abban körülbelül biztos volt, hogy ez a piros csíkos nadrágú is nagyjából ugyanúgy tenne, mint elődje.

A sorozást követő harmadik napon Kirk jelentkezett a megfelelő alagút megfelelő helyén, alakulatánál, az építők és fenntartók között. S bár az első időkben még aggódott, hogy esetleg feltűnik építési és karbantartási ismereteinek hiányossága, rá kellett jönnie, hogy alighanem még így is ő ért a legtöbbet a karbantartó munkához, amire különben alig volt szükség a Kupolában, hiszen a keletkezett rések betömését a Kupola elit alakulatai végezték. Ezért aztán Kirk és alakulata gyakorlatilag a felgyülemlett szemét elszállításával és feldolgozásával foglalkozott, tisztította a munkahelyeket és a kommunális intézményeket; egyszerűen Kirk ott folytatta tevékenységét, ahol a polgári életben abbahagyta. És ha leszámítjuk lelki válságát, amely Zurr miatt robbant ki, megállapíthatjuk, hogy tulajdonképpen még jobban is járt. Ez a szemét, amelyet most söprögetett, legalább nem volt olyan bűdös, mint a tehéntrágya.

Kirk végül is nem érezte rosszul magát a hadseregben, és alighanem bele is nyugodott volna sorsába, ha nem sokkal bevonulása után nem történnek olyan események, amelyek a Nagy Kupola létét fenyegették. S ezekben az eseményekben, hogy, hogy nem, ismét csak nagy szerep jutott Kirk közlegénynek.

Történt ugyanis egy napon, hogy a Kupolára rátört a Nagy Szívó.

Hogy megérthessük azt a veszélyt, amelyet a Nagy Szívó jelentett a Kupolára, meg kell ismerkednünk a kupolai mitológia néhány elemével. Nos, ennek az iskolákban is tanított mitológiának legnevezetesebb alakja volt ez a Nagy Szívó. Látni természetesen soha nem látta senki, s a materialistább felfogásúak, hajlamosak voltak légből kapott kohlománynak tartani az egészet. Mások viszont a Kupola templomaiban hálaadó énekkel adóztak nagyobb

egyházi ünnepeken az Égnek, hogy megszabadította tőle őseiket. A Nagy Szívó ugyanis a modern korban már nem volt látható, csak a Kupola múzeumaiban őriztek korabeli rajzokat, amelyeken az odalátogató kisdíákok illő borzongással tanulmányozhatták a szőrös óriás hosszú ormányát. Nos, talán éppen azért, hogy a lassan materialistává váló világ biztonságát kissé megingassa, egy napon felbukkant a Nagy Szívó, és azon nyomban munkához is látott. Óriási ormányát benyújtotta a Kupola bejáratán, leeresztette a legszélesebb alagútba, és óriási erővel szívni kezdte a levegőt. A roppant erejű szívóhatás nyomán közfalak dőltek be, alagutak roppantak össze, s a békésen dolgozó Kupolalakók százai röppentek be az óriás ormányán, hogy mindörökre kihúzassanak az élők listájáról...

A Kupola, a meglepetés erejétől földre sújtva, képtelen volt a védekezésre. Katonák és civilek, felnőttek és gyerekek egyformán áldozatul estek a megelevenedett mitikus borzalomnak. S az óriás dühöngése addig tartott, ameddig csak meg nem töltötte a gyomrát a Kupola-lakók hulláival. Kirknek, mint már annyiszor, ez esetben is szerencséje volt, pedig olyan közel dolgozott mellette a halál, hogy szó szerint kezét szoríthatott volna vele, ha leteszi a kaszáját.

Az történt ugyanis, hogy Kirk közlegény éppen a központi alagútban eldobált szemetet gyűjtögette az ügryhöz méltó buzgalommal, amikor egyszerre csak megindult a föld a lába alatt és a feje felett. Annyi ideje maradt csupán, hogy hasra vágja magát, és az alagút falához lapuljon. Első rémületében azt hitte, hogy a gyakran idelátogató földrengések idősebb testvére kopogtat, amikor közvetlenül mellette beomlott az alagút fala, s a hirtelen támadt lyukból óriási ormány kúszott elő. Kirk közlegény megbabonázva bámulta a rettenetes látványt, és még a menekülésről is megfeledkezett. Kimeredt szemmel nézte, ahogy az ormány eltekerződik mellette, s hallotta, hogy belsejében zuhogva áramlik a levegő.

Az óriási szívócső könnyen elkaphatta volna Kirket, az ormány gazdájának azonban fogalma sem volt róla, hogy a jobb sorsra érdemes közlegény milyen közel lapul hozzá. Ezért zavartalanul továbbnyújtotta az élő csövet, és hozzákezdett napi ebédjéhez.

Kirknek, aki moccanni sem mert, alkalma volt közelebből is megfigyelni az ormányt, s szinte kísértést érzett, hogy belemarjon az előtte tekergőző undorító valamibe, de a belső hang most mintha azt súgta volna, hogy ne tegye. Mindenesetre a helyén maradt egészen addig, ameddig csak a cső vissza nem húzódott. S az eltűnés pillanatában azt is észrevette, hogy az ormány nyílásán belül vékony, lüktető hártyák húzódnak, s a hártyák között testmaradványok, még rugdalódzó lábak, megüvegesedett szemű fejek hevernek...

A Nagy Kupolát rettegéssel töltötte el a megelevenedett mitológia. Még ugyanazon a délutánon összeült a polgári kormányzat a fegyvernemek parancsnokaival együtt, hogy döntsenek a Nagy Kupola további sorsát illetően. Tekintettel azonban arra, hogy a polgári kormányzatnak egyetlen épkezésláb ötlete sem akadt az azonnali evakuáción kívül, a katonák úgy látták, eljött az ideje, hogy megszüntessék a tehetetlen politikusok uralmát. Még a helyszínen háromtagú juntát alakítottak, feloszlatták a parlamentet, s bevezették a rendeletek útján való kormányzást. S mivel a légügyi marsallnak régtől fogva ellensége volt az élelmezésügyi miniszter, nyomására a junta

korruptió vádjával börtönbe záratta a bukott politikust.

Az újonnan megalakult katonai kormányzat azonnal munkához is látott.

Bezáratta az iskolákat, hogy az esetleges tüntetéseket megakadályozza, letartóztatott néhány lapszerkesztőt és szakszervezeti funkcionáriust, valamint a leghíresebb popénekest, akinek egyetlen bűne az volt, hogy ellenállt, amikor egy katonai járőr engedély nélküli fegyverviselés címén el akarta kobozni kedvenc furulyáját. Később a popénekest ugyan szabadlábra helyezték, de a furulyát leltárba vették, és elhelyezték a bűnügyi múzeumban.

Szóval a junta mozgósított minden erőt a lyukak betömésére. S mivel a bedőlt falakon hideg szelek jártak az alagutakban, a diák – és a nőszövetség megkezdte akciója szervezését, amelynek során meleg zoknikat és sálakat kötöttek a helyreállításban részt vevő alakulatok kiskatonái részére.

Kirk közlegény, két pár zoknival, ugyanannyi kesztyűvel és egy sállal felfegyverkezve, lelkesen a lyukakat tömte, amikor bekövetkezett a Nagy Szívó második támadása.

Igazságtalanok lennénk, ha azt állítanánk, hogy a katonai kormányzat a rendelkezésre álló igen rövid idő alatt is nem tett sokat a következő támadás elhárítása érdekében. Az elit alakulatokat és a testőrséget a bejáratnál helyezte el, mögöttük pedig nagyszámú gyalogosegységet koncentrált. Ezenkívül megszervezte a riasztás rendszerét, melynek következtében ez alkalommal szerencsére sikerült a polgári áldozatok számát minimálisra csökkenteni.

Nem így azonban a katonákét.

S Kirk, akinek, úgy látszik, előírta a sorsa, hogy jelen legyen minden rettenetes eseménynél, ismét csak közvetlen közelről szemlélhette a mészárlást. Az alagút falához lapulva kellett végignéznie, amint a testőrség, az elit alakulatok és a mögöttük koncentrált gyalogság halált megvető bátorsággal rohamozza a bekúszó ormányt. Láta, hogy a katonák csatárláncot alkotva, fegyvereiket előrenyújtva, egyik sor a másik után tűnnek el az ormányban, s esnek áldozatául a szörnyeteg étvágyának. Láta, amint az elit egységek elkeseredetten szúrák, vágják, csípiak kívülről és belülről is az ormányt. A Nagy Szívónak azonban meg sem kottyant mindez. Még talán örült is a támadásnak, hiszen nem kellett az áldozatokkal együtt jó csomó földet meg szemetet is beszívnia, a Kupola-lakók maguk másztak be szívókájába.

Kirket mérhetetlenül felháborította a szörny mohósága, és elkeserítette saját tehetetlensége. Legszívesebben a katonák után rohant volna, hogy velük együtt üssön, vágjon, szúrjon és pusztuljon el; de végül is nem került sor semmi ilyesmire. A Nagy Szívó, miután felfalta az elit alakulatok nagy részét, a testőrség felét és a gyalogságból is jócskán, jóllakottan visszahúzódott.

Kirk ugyan meg volt győződve az ellenállás e módjának teljes eredménytelenségéről, tenni egyelőre nem tudott ellene semmit. Annál kevésbé, mivel a Nagy Szívó harmadszorra nem tért vissza.

A lassan normalizálódó közigazgatás ezután azzal bízta meg Kirk alakulatát, hogy merészkedjen a kapun kívülre, s derítsen fel építőanyagokat, amelyeket majd a büntetőosztagok és a kényszermunkások behordanak az alagutakba. Elsősorban nagyobb mennyiségű kőre, fára és agyagra volt szükség.

Felderítő útján – ráadásul mindjárt az elején – súlyos baleset érte Kirk osztagát. Az egyik katona vigyázatlanul, vagy, mert talán rosszul látott,

nehezen észrevehető, átlátszó tárgyra lépett, amely gonoszul kifordult a lába alól, és súlyos sebet ejtett a combján. Mivel orvos éppen nem volt a közelben, hátukon kellett visszacipelniük a Kupolába, ahol az utolsó pillanatban még meg tudták menteni az életét.

Hanem ettől az időtől kezdve Kirket nem hagyta békén valami: az a bizonyos veszélyes, belső hang egyre arra biztatta, hogy vizsgálja csak meg tüzetesebben azt az átlátszó és éles tárgyat. S a legközelebbi alkalommal, amikor a többiek szorgalmasan új anyagok után szimatoltak, Kirk, mit sem törődve a tilalommal, elrejtőzött egy fa mögé, majd amikor a többiek szétszóródtak, felkutatta azt a helyet, ahol korábban bajtársa megsebesült. Az átlátszó és veszélyes valamik, ameddig a szeme ellátott, szinte beborították a talajt, s gondolni sem lehetett rá, hogy közülük bújjék. Kénytelen volt hát megelégedni azzal, hogy a legelsőt vegye tüzetesebb vizsgálat alá.

A kutatást azzal kezdte, hogy szinte csontig bevágta a tenyerét. Félőrülten ugrált a fájdalomtól, és megfogadta, hogy a bűdös életben soha nem jön többé errefelé, aztán szinte azonnal el is feledte fogadalmát, mohát tett a sebére, és tovább vizsgálta az átlátszó valamiket. Aztán egyszerre olyasmi jutott az eszébe, ami még saját magát is megdöbbenetette.

Tudta, hogy csodálatos felfedezésével most azonnal jelentkeznie kellene valamelyik feljebbvalójánál, és elmondani mindent, amire rájött. Azt is tudta azonban, hogy könnyen rá is fizethet a dologra, hiszen a hagyományok megsértése és káros neologizmusok bevezetésére való bujtoztatás címén eljárást indíthatnak ellene. Vagy akár a Kupola biztonsága elleni merényletnek is felfoghatnák. Viszont ha hallgat a dologról, részese lesz a további tömeggyilkosságoknak, ha ugyan a Nagy Szívó még valaha is visszatér... Hosszas töprengés után aztán elhatározta, hogy a legveszélyesebb utat választja, ami csak létezik: saját hatáskörében oldja meg a dolgot. És azonnal hozzá is látott terve végrehajtásához.

Mivel barátja nem volt, de még jó ismerőse sem, csak rendkívül lassan és óvatosan végezhetette munkáját. Minden pillanatban az életével játszott, hiszen a korábbi események miatt még mindig érvényben volt a rögtönítélő bíraskodás; az is igaz viszont, hogy anyagszállító tevékenysége szabad mozgást biztosított számára a Kupola egész területén, sőt a bejáraton kívüli térségeken is. Így aztán egészen egyedül, saját erejére támaszkodva cipelte be a főalagútba éjszakánként a dögnéhéz, éles és átlátszó valamiket, s rejtette el őket egy senki által nem használt mellékjáratban. Végül is több hónapos szakadatlan, szorgalmas munka után a furcsa anyagból álló mező háromnegyed részét sikerült észrevétlenül becsempésznie a Kupolába.

S hogy Kirknek volt érzéke a technikához, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy az ismeretlen tömböket egy meredek mellékalagútban helyezte el, amely a főalagút felé lejtett. Az átlátszó valamik közé faszilánkokat tett, s az egészet úgy építette fel, hogy csak az a fal tartotta, amelyet maga emelt saját kezűleg a mellékalagút szájánál. Tehette ezt annál is inkább, mivel ebben az időben a Kupola apraja-nagyja lázasan dolgozott, s kinek tűnt volna fel egy falazó katona?

A szerkezet tehát a következőképpen nézett ki: a mellékalagút falába vékony zsinórt bújtatott, amelynek rántására belül felcsapódik egy leszorított, ruganyos fa, s a csapódás ereje ledönti a falat. A fal eltüntével pedig a lejtős

alagútban felhalmozott átlátszó tömbök kigördülnek a főalagútba...

Eddig tartott az ötletes terv. Most már csak a Nagy Szívó hiányzott.

Kirk közlegény elégedetten dörzsölte a tenyerét, pedig nem kellett volna megtennie. Jött a Nagy Szívó magától is.

Kirk éjjel-nappal megszállottan az elfalazott járat mellett őrködött, alig evett és ivott, s ha a nagy munkában és kavarodásban parancsnokai ráértek volna névsort olvasni, alighanem felkerült volna a katonaszökevények listájára. Így azonban megtehetette, hogy jelvényét felhasználva, az alagút falánál dekkoljon.

A Nagy Szívó harmadik támadása hasonlatos volt a másodikhoz. Szokásos földrengéstünetek jelezték jöttét, majd az óriási ormány keresztülhatolt a falakon, s az elit egységek most is rohamra indultak volna a testőrség maradékának a kíséretében, ha Kirk meg nem akasztja a támadást.

Abban a szempillanatban ugyanis, amikor a katonák már-már csatárláncba fejlődtek, Kirk beindította a szerkezetét, amelynek hatása még a Nagy Szívó által okozott romboláshoz képest is kisebb földrengésnek tűnt. A faág felcsapódott, a fal leomlott, s az éles valamik kigördültek az alagútba, pontosan a rohamra induló katonák és az ormány nyílása közé.

A támadást vezető pafancsnokok káromkodva torpantak meg az akadály láttán, és nem tudták mire vélni a dolgot. A hirtelen keletkezett összevisszaságban azért valamennyien jól az eszükbe vették Kirk arcát, mert hiszen kivétel nélkül meg voltak győződve róla, hogy szabotázs történt. Nyilván a Nagy Szívó ügynöke vagy mitikus társa rejtezett el – esetleg álruhában – a Nagy Kupolában, s a támadás megakasztásával sietett a szörnyeteg segítségére.

A Nagy Szívó eközben mindhiába lógatta ormányát az alagútba; egy árva katona sem esett zsákmányul. Ekkor még várt egy kicsit, aztán beindította szívókáját. S a rettenetes erejű szívóhatás nyomán a központi alagútba omlott átlátszó tömbök megemelkedtek, és eltűntek a szörnyeteg ormányá-ban... Ekkor aztán akkora ordítás rengette meg a falakat, amelyet még soha nem hallott a Nagy Kupola, sőt a régi-régi könyvek sem említettek ilyesmit. A hatalmas ormány tekergőzni kezdett, belsejéből piros patakok fakadtak, s ömlöttek szembe a katonákkal. E bűdös nedvességfolyam demoralizálta az addig bátran támadó egységeket; parancsnokaikat magukkal sodorva, fegyvereikkel kétségbeesetten hadonászva futásnak eredtek a Nagy Kupola biztonságos, mély járatai felé. Úgy tűnt, hogy a Kupola sorsa megpecsételődött.

A valóságban azonban egészen másként végződött a támadás – Kirk közlegény jóvoltából. A hatalmas ormány még egy darabig ott gyűrűzött; összerombolt néhány közfalat a nagy alagút közepén, majd visszahúzódott, egyre fröcskölve jobbra-balra vörös nedvét. Az ordítás pillanatra sem szünetelt, s még akkor is sokáig odahallatszott, amikor a Nagy Szívó már végérvényesen elhagyta a Kupola területét.

Mivel a támadás az esti órákban zajlott le, a katonai parancsnokok megtiltották, hogy bárki is kimenjen a Kupolát körülvevő térségbe. Így aztán csak másnap derült ki, hogy a Nagy Szívó irdatlan teste ott hever nem messze a bejáratától, élettelenül...

Kirk elégedetten dörzsölte a tenyerét, és a viláágért sem mondta volna el senkinek, hogy mit is cselekedett. A sors azonban most is közbeszólt, s

leleplezte Kírkét.

Említettük már az előző események elbeszélése során, hogy a rohamra induló egységek parancsnokai közül többen is eszükbe vették Kírk arcát, amint megrántotta szerkezete zsinórját, és megakadályozta a támadást. Ez utóbbi tette lett aztán később a trágyahordó közlegény veszte...

A Nagy Szívó halálát követő délutánon ugyanis lehorgasztott fejjel ballagott alakulata felé – e lehorgasztás még mindig Zurr miatt volt –, amikor harsány ordítás ébresztette fel keserű gondolataiból.

– Elfogni! – ordította egy hang valahonnan. – Ez volt az a szabotőr, aki megakasztotta a támadást!

Kírk még magához sem térhetett meglepetéséből, máris erős karok ragadták meg, hátracsavarták a kezét, és el sem engedték egészen addig, ameddig csak be nem csukódott mögötte a tömlőc ajtaja.

A Nagy Kupolában ekkor még mindig érvényben volt a rögtönítelő bíraskodás, ezért Kírk csak egyetlen éjszakát töltött rács mögött; a következő napon már törvény elé is került.

A törvényszéki tárgyalás külsőségeiben olyasféle volt, mint a sorozás: hosszú asztal mögött katonák, előtte pedig ő, azaz a vádlott. Az asztal végén most is ott ült a gyorsíró, a közlegény, mellette pedig egy igen alacsony rangú tisztes, aki, mint megtudta, a számára kijelölt védő szerepét töltötte be.

A vádló felolvasta a vádat, a szabotázst, és halálbüntetést kért Kírk fejére, majd leült, és kezdetét vette a kihallgatás.

Kírk csak ekkor értette meg, hogy micsoda veszélybe is sodorta magát. Ha befogja a száját, úgy kinyírják, mint a pinty! Ha meg beszél, ki tudja, mi lesz a vége? Mindegy... Beszélnie kell!

S amikor a bíró feltette a kérdést, hogy megértette-e a vádat, és hogy kíváne valamit felhozni mentségére, Kírk töviről hegyire elmondott mindent. Nem felejtette el kifejteni, a belső hang biztatta arra is, hogy új takarmányt adjon annak a tehénnek, meg hogy megszerkessze a tejszívó szerkezetét.

S amíg beszélt, a teremben csodálatos események játszódtak le. A hosszú asztal mögött ülő katorták szája kinyílt a csodálkozástól, és be sem csukódott egészen addig, ameddig Kírk be nem fejezte mondanivalóját. Pedig ekkor már régen bezárták fenn a frissiben megjavított kapukat, és a gyerekek is lefeküdtek, hiszen másnap az illetékes minisztérium tervei szerint kinyitják kapuikat az iskolák.

A teremben helyet foglaló újságírók azonnal megrohanták volna a hírközlő készülékeket, ha a teremőrök parancsnoka óvatosságból be nem csukát minden ajtót. S hogy óvatossága nem volt alaptalan, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a bíróság elnökének utasítására a tárgyalás folytatását másnapra halasztották, elrendelték a hírzárlatot, a jelenlevő újságírókat és tudósítókat letartóztatták, Kírkét pedig visszakísérték cellájába.

Míg Kírk a szokatlanul bőséges esti étkezés után az igazak álmát aludta lakályos kis cellájában, a hadügyminisztérium épületében összeült a válság megoldására létrehozott bizottság, hogy döntsön a már békésen horkoló mezőgazdász és trágyahordó sorsáról.

S hogy a döntés nem ígérkezett könnyűnek, a következőkből látni fogjuk.

A sebtében összetákolts bizottságnak elsősorban katonák voltak a tagjai, de helyet kapott benne néhány feltétlenül lojális polgári politikus is, hogy a később meghozandó határozatról informálják a sajtót, és ha kell, meggyúrják a

közüvéleményt. A katonai vezetés ugyanis tisztában volt vele, hogy az újságírók és a tudósítók letartóztatása nem oldja meg véglegesen a problémát, legfeljebb egy kissé kitolja a megoldás határidejét; hiszen az elfogottakat, legkésőbb néhány napon belül szabadon kell bocsátani. Elvégre tudósítók nélkül egyetlen katonai kormányzat sem létezhet.

A bizottság élén ugyanaz a tábornok állt, akivel Kirk másodszori sorozása alkalmával találkozott. A négy fegyvernem legmagasabb szinten Képviseltette magát, annak ellenére, hogy a Nagy Kupolának nem lévén tengere, tengerészekre igazán nem volt semmi szükség.

Jóval elmúlt már éjfél, amikor a minisztérium szigorúan őrzött belső termében megkezdődött a sorsdöntő tanácskozás. Az ülést természetesen a piros csíkos tábornok vezette, bár megnyitó beszéde alatt a tengerészet főnöke többször is összesúgott a repülőmarsallal, amiből a jelenlevő egyetlen zsunaliszta, a központi lap abszolút lojális főszerkesztője azt a reális következtetést vont le, hogy a tábornok nem lesz hosszú életű a junta élén. A tábornok tehát felemelkedett, és életében talán először, őszintén feltárta a helyzetet.

– Uraim – kezdte –, amint önök is tudják, bizottságunk rendkívül nehéz és kényes döntés előtt áll. Hogy mást ne mondjak, annyira kényes az ügy, hogy a Kupola biztonságát, sőt továbbmegyek, jövőjét is veszélyezteti... mármint az, ha hibás döntést hozunk. Nos, ezek után térjünk a tárgyra!

Tehát valamennyien tudják, hogy a Nagy Szívó, az a dög, akiről nem is sejtettük, hogy a valóságban is létezik, egyszer csak megjelent, és majdhogynem véget vetett a Kupolának. Magunk között vagyunk, uraim, éppen ezért bevallhatjuk, hogy egyenlőtlen erejű küzdelem folyt... Higgyenek nekem, öreg katonának: azzal ellentétben, amit akkor mondtam, meg vagyok róla győződve, hogy a Kupola megmaradt lakosságát igen sürgősen evakuálni kellett volna, ha... ha nem jönnek közbe azok a váratlan események, amelyek miatt végül is itt vagyunk. Még egy darabig nagy veszteségek árán elhúzhattuk volna a teljes kiürítést, de meggyőződésem, hogy az a dög nem ment volna le addig a nyakunkról, ameddig csak egyetlen élő lakos is maradt volna a Kupolában... S bármennyire fáj is bevallani, az a meztelen igazság, hogy különben kiváló és fegyelmezett hadseregünk nem lett volna képes meghátrálásra kényszeríteni a Nagy Szívót...

A négy fegyvernem képviselője lehorgasztotta a fejét, a teremben pedig megállt a levegő.

– Távol legyen tőlem, hogy szemrehányást tegyek bárkinek is – folytatta a tábornok.

– Egyszerűen arról van szó, hogy jelenlegi technikai eszközeink birtokában képtelenek vagyunk egy ekkora feladatnak megfelelni. És még egyszer ismétlem, az egyetlen ésszerű megoldás az lett volna, hogy amilyen gyorsan csak tudunk, eltűnünk máshova, és ott építjük fel a Kupolát. Ez lett volna a megoldás...

– És a Nagy Szívó? Mi a biztosíték arra nézve, hogy a... az a dög, ahogy ön mondja, nem jött volna utánunk? – kérdezte az elit csapatok parancsnoka.

– Hát éppen ez az – mondta a tábornok. – Abszolúte semmi... Ha a Nagy Szívó megszagolta volna a nyomunkat, valószínűleg eltalált volna az új Kupolához is. De tovább már nem is folytatom. Csak a Fényesarcú Hold tudja, milyen sorsra jutottunk volna, ha nem alakulnak számunkra kedvezően az

események...

– Kedvezően ? – kérdezte a belbiztonsági erők parancsnoka gúnyosan, és felyonta szemöldökét.

– Úgy van – mondta a tábornok. – Akárhogyan forgassuk is a kérdést, számunkra kedvezően alakultak az események. Legalábbis egyelőre – tette hozzá.

– Szóval, amikor a hadsereg már tehetetlen volt, és a hősiesség csak az újabb áldozatok számát szaporította volna, felbukkant ez a Kirk közlegény, és fittyet hányva minden szabálynak, törvénynek és rendelkezésnek, munkához látott...

– Felforgatáshoz – javította ki határozottan a rendőrfőnök. '

– Igen, uraim, ahhoz. Nevezük a dolgot úgy, ahogy akarjuk. Mindenesetre ez a renitens katona észrevett valamit, nevezetesen ezeket az átlátszó és borzalmas éles valamiket. A többit már önök is tudják. Felépítette félelmetes csapdáját, és a Nagy Szívó beleesett. Persze csak átvitt értelemben. Beszívta azokat a vacakokat, és beledöglött... A Kupola pedig megmenekült. Ennyit röviden az eseményekről. Most pedig nézzük ezt a Kirket... – Az asztalra hajolt, vaskos aktacsomagot emelt fel, és meghintáztatta a tenyerén.

– Kétségtelenül sötét ügy – mondta gondterhelten, és az aktákat visszaejtette az asztalra. – De hála a belbiztonságnak és a rendőrségnek, némiképpen... hm... fény derült sok homályos foltra. Nos, ez a Kirk a mezőgazdasági főiskolát végezte el, majd vezető posztra került. Onnan azonban káros neologizmusok bevezetése miatt elbocsátották, javító-nevelő munkára ítélték két alkalommal is, majd, s itt jön a rejtély... valahogyan katona lett...

– Befurakodott a hadseregbe? – kérdezte a tengerészeti főnöke, felkapva a fejét...

– Talán – mondta a tábornok. – Mindenesetre furcsa, hogy a papírok szerint egy névrokonát hívták be a karbantartó alakulatokhoz, egy építész... A vizsgálat során viszont kiderült, hogy ő semmiféle behívót nem kapott. Ezzel szemben a mi Kirkünk megjelent a sorozáson, és az azonosítás során azt vallotta, hogy építész a foglalkozása, amikor pedig már lefokozott trágyahordó volt a tehenészetnél. Értik ezt, uraim?

– Ravasz, nagyon ravasz. Igazi profi munka – dörmögte elismerően az elhárítás vezetője.

– Mondjuk. Szóval bevonul a hadseregbe, miután a polgári életben megfeneklett; a menyasszonya elhagyta satöbbi. A tehenészetben pedig azért fokozták le, mert... eddig nem használt takarmányt adott a teheneknek, és valamiféle tejelszívó masinát szerkesztett...

– Világos. Egyszerű szabotázs – mondta a biztonsági főnök.

– Azért azt a tejelszívó vagy micsoda berendezést még egyszer megnézem magamnak – mondta sokat sejtetően az elhárítás vezetője.

– A hadseregben aztán meghúzta magát. Közvetlen feljebbvalói szerint különösebb panaszra nem, adott okot a viselkedése. Igaz, hogy ez már a Nagy Szívó első támadása idején történt, s ezekben a súlyos napokban az altisztoknak alig volt idejük a beosztott legénységet figyelni. Csak lábjegyzetben teszem hozzá, hogy van itt még egy másik érthetetlen dolog is... A kapuőrség elkapta egy reggelén azt a másik Kirket, emberünk névrokonát, amint egy lánnyal befelé jött... egy... hm... kinn töltött éjszaka után, a

bejáraton. Ezt az építész, akiről szó van, bár először tagadni próbálta, később bevallotta... hm, szóval miután egy kissé kezelésbe vettük. A lányt nem tudtuk megtalálni, annak a nevét nem volt hajlandó elárulni, pedig többször is elájult... Ez mindenestre rejtély.

– Igen ravasz – súgta a biztonsági szolgálat főnöke a tengerészeti miniszternek. – Nem csoda, hogy ez a tökfilkó képtelen felismerni az összefüggéseket. A napnál is világosabb, hogy a két fickó összejátszott... Felhasználták a névazonosságot, és együtt követték el disznóságaikat. Hol az egyik, hol a másik.

A miniszter buzgón bólogatott.

– Namármost, nézzük a tényeket. Függetlenül attól, hogy ki is ez a Kirk valójában, egy kétségtelen: megölte a Nagy Szívót, és ezzel akarva vagy akaratlanul megmentette a Kupolát.

– Saját céljai érdekében – mondta a biztonsági szolgálat főnöke.

– Úgy van. Hogy megkaparinthassa magának az uralmat. Vagy a bandájának. Valamiféle felforgató elemeknek – mosolyodott el gúnyosan a főfő elhárító.

– Természetesen mindez lehetséges, sőt elfogadom, hogy valószínű is. De a tény attól még tény marad. Márpedig hogy a Kupola megmenekült, az tény. Tehát ezen az alapon, akárhogy álljon is a dolog, hálával tartozunk ennek a fickónak.

– Ennek a lázadónak, trágyahordónak? Soha! – mondta a légimarsall meggyőződéssel.

– No de, uraim! – csitította a felháborodottan morgolódotkat a tábornok.

– Csak a tényeket összegzem. Nem a saját álláspontomat mondom, értsék meg! Nos tehát így áll a helyzet. De menjünk tovább. Ez a... Kirk nemcsak egyszerűen megölte a Nagy Szívót, hanem bevezetett egy neologizmust, tehát felrúgta a hagyományt. Szerkesztett egy szörnyű csapdát, amely ebben az esetben – és ezt hangsúlyozni kívánom, hogy ebben az esetben – megmentette a Kupolát. De mi a biztosíték arra nézve, kérdem én, hogy a legközelebbi alkalommal nem fog-e bennünket végromlásba sodorni? Valami következő, ellenőrizhetetlen neologizmusával. Hacsak... de erről önöknek kell döntenüik, uraim. Ezzel én a magam részéről be is fejeztem volna. Kérem, vitassuk meg a dolgot! Hallgatom önöket, uraim!

Néhány pillanatra csend támadt, majd a biztonsági szolgálat vezetője emelkedett szólásra.

– Uraim – kezdte. – A tábornok úr érzésem szerint túlkomplikálja a dolgot, holott ez egy egészen tiszta ügy. Nyilvánvaló, hogy ez a Kirk meg az a másik valami káros áramlatnak a vezetője vagy legalábbis tagja, valami felforgató csoportnak, amely arra készül, hogy átvegye a hatalmat a Kupolában. Mindennapos dolog, hogy leggyakrabban a szakszervezetekben bújnak meg az ilyen elemek. S kérdem én, nem gyanús-e önöknek, hogy ez a Kirk... vezetőből egészen trágyahordóig küzdött le magát? És miért? Hogy elvbarátai közelében lehessen! Hogy az istállók homályos mélyén főzhessék ki aljas terveiket a Kupola bölcs vezetésének megbuktatására. Világos ez, uraim, mint a nap. Ezért azt javaslom, hogy rendeljünk el gyülekezési tilalmat, és vezessük be a statáriumot. Csapjunk le a szakszervezetekre és azok között is elsősorban a trágyahordókéra!

– Olyan nincs is – kottyantott közbe valaki.

– Annál gyanúsabb – mondta a biztonsági szolgálat vezetője. – Nem kell itt annyit gatyázni! Az ügy tiszta, világos. És nem tévedek, uraim, ha azt mondom: ha késlekedünk, nagy veszélynek nézünk elébe. Gondoljanak romlatlan ifjúságunkra... Ha nem vigyázunk, és nem sietünk, őket is megfertőzi a métely. Le kell csapnunk a szakszervezetekre!

A következő felszólaló az elhárítás vezetője volt.

– Sok mindenben egyetértek tisztelt kollégámmal – mondta –, de alighanem valamiben téved. A mi társadalmunk ugyanis tiszta. Távol álljon tőlem, hogy a szakszervezeteket vagy az egyéb felforgatókat védjem, de én azt hiszem, hogy egy alapjaiban véve tiszta társadalomban nem születhetnek meg a felforgatás csírái. Mesterséges úton kell becsempészni őket. Értik ugye, uraim, hogy mife gondolok? Kollégámmal ellentétben nekem az a véleményem, hogy ellenséges ügynökökkel, ha úgy tetszik, kémekkel van dolgunk... Diverzánsokkal. S százat teszek egy ellen, hogy ez a Kirk egy ellenséges Kupola ügynöke, és talán még az is lehetséges, hogy a Nagy Szívó cinkostársa. S csak fal volt az egész támadás. Csak azért történt, hogy ez a Kirk bizalmat ébresszen bennünk. Önöknek, uraim, fogalmuk sincs róla, hogy milyen ravasz az ellenség. Ha mi nem lennénk... Azt javaslom tehát, hogy rendezzünk monstre razziákat. Emberünket pedig adják át nekünk! Majd mi kiszedjük belőle megbízói nevét Csak ennyit akartam mondani.

A belügyminiszter összevonta a szemöldökét, és gondterhelten szólásra emelkedett.

– Nekem az a véleményem, hogy... Bár meglehet, hogy a kollégáknak igazuk van, mármint abban, hogy ez a Kirk akár a belső felforgatás, akár egy idegen hatalom embere... engem az ő személyénél sokkal jobban aggaszt az a hatás, amelyet ennek a... trágyahordónak a példája... hm... előidézhet. Most hirtelen nem találok jobb kifejezést... Képzeljék csak el, uraim, hogyha ez büntetlenül megússza, és netalántán még meg is dicsérik, amitől remélem, nem kell tartania, holnaptól kezdve a Kupola lakosságának ötven százaléka fittyet hány a hagyományokra, a törvényekre, s a káros neologizmusoknak nem lesz se szeri, se száma... Borzasztó még csak rágondolni is. A Kupola létének alapja a hagyományokhoz való feltétlen ragaszkodás, ezek tisztelete, s irtózás minden neologizmustól. Azaz az egészséges konzervativizmus éltet bennünket. S most képzeljék el, ha megbomlanak ezek az éltető erkölcsi normák! Vége a Kupolának. S tökéletesen mindegy, hogy ez a Kirk idegen ügynökre vagy sem. Tegnap mérgezett takarmány meg titokzatos tejnyerő masina, ma éles tárgyak a Nagy Szívó torkában. És holnap... Ki tudná megmondani, mi lesz holnap? És ha már nemcsak egyetlen Kirk, hanem Kirkek százai és ezrei találnak fel naponta újabb és újabb szerkezeteket! A hagyományokra köpni fog mindenki, és már megbocsássanak, uraim, de ránk is. Szeméttelpre söpörnek bennünket a masináikkal. Hacsak... hacsak nem lépünk fel keményen. Ezért az én javaslatom az, hogy egyszerűen hallgassuk el ennek az egész dolognak a lényegét. Nem kell tudnia senkinek, hogy a Nagy Szívó mibe dőglött bele. Feldobta a talpát, és kész. A tudósítókat meg az újságírókat bizzák csak rám. Az ő dolguk, hogy marhaságokon törjék a fejüket. Majd kitalálnak valami jó kis épkezláb sztorit a dög haláláról. Ezt a Kirket meg adják nekem. Nem... nem fog történni vele semmi. Legalábbis semmi különös... Sőt. Alkalmazom az állományunkban. Mert kétségtelenül ügyes fickó, akár ügynök, akár nem. Nálam aztán majd megmutathatja, hogy

mit tud, arról nem is beszélve, hogy legalább mindig szem előtt lesz.

– Érsek úr? – adta meg a tábornok a szót a Kupola főpapjának, aki eddig gondolataiba mélyedve gubbasztott az asztal végén.

Az érsek felemelte bágyadt tekintetét, és szinte álmosan, lassan beszélni kezdett.

– Bár én nem tudom olyan reálisan felfogni a kérdést, mint az előttem szólók, és őszintén szólva fogalmam sincs, hogy az a Kirk ügynök-e vagy belső felforgató... mindenesetre nem kisebb az a veszély, amit én látok. S amit mondani akarok, kapcsolódik a rendőrfőnök úr véleményéhez. Ha csak közvetve is... Mert gondolják csak el, uraim! A rendőrfőnök úr valamiről sajnálatos módon megfélemedezett. Arról, hogy nemcsak a konzervativizmus adja nekünk az erőt, hanem a hit, hogy hiszünk a Fényesarcú holdban, amely megóv bennünket minden bajtól. S hogy a Hold-isten bennünket, papokat bízott meg, hogy őrizzük ezt az erkölcsiséget és azt a szellemet, amelyről a rendőrfőnök úr beszélni méltóztatott. Önök tudják, uraim, hogy a dolgok igen bonyolultak és összetettek, olyannyira, hogy a köznép fel sem foghatja, vagy csak akkor, ha a végletekig leegyszerűsítjük a dolgokat, és ezt a kicsontozott változatot tárjuk eléjük. Ne féljenek, nem akarok vallásfilozófiai fejtegetésekbe bocsátkozni éjnek idején. De mi, papok, heteken át imádkoztunk templomainkban, és kértük a Hold-istent, hogy űzze el a Nagy Szívót. Teljesen mindegy, hogy milyen módon és milyen áttételekkel. Erre megjelenik ezután is az a pokolfajzat, mintha mi sem történt volna. A Holdisten meg... Na, szóval mi történik ezután? Jön valaki, és elpusztítja. Értik, uraim? Értik, hogy mi lesz ennek a következménye? Egyesekben ördögi gondolatok támadnak... Hogy nem a Hold-isten segített, hanem Kirk. Mi szükség van akkor a Hold-istenre, ha mi magunk segíthetünk magunkon? Mi szükség van az egyházra? Mi szükség van az erkölcsre? Folytassam tovább, uraim? Ezt a szörnyűséget csak kétféleképpen lehet megakadályozni. Ad egy: ha kegyes csalással letagadjuk a történeteket, és azt mondjuk, hogy a Holdisten megsegített bennünket, és megölte a Nagy Szívót. Ez reális megoldás, viszont azzal a veszéllyel jár, hogy ha nem tudjuk elhallgattatni a pletykát erről a Kirkről, csak lovat adunk a. materialista propaganda alá. Ad kettő: és ez talán a jobbik... Ha ezt a Kirket megtesszük valamiféle messiásnak... És azt mondjuk: nézzétek, testvéreim, a Hold-isten elküldte ezt a trágyahordót a földre, hogy nagy ínségünkben támaszunk legyen, legyőzze a gonoszt, és megvédje az erkölcsöt. Itt van hát ez a Kirk, a Hold-isten küldötte, aki csodát tett értünk. Itt van, imádjátok!

– Egyetlen ponton hibázik csak az elmélete, érsek uram – mondta a biztonsági szolgálat vallási ügyekben járatlan, de igen dörzsölt vezetője.

– Nincs nagyobb baj, amíg a nyakát a markunkban tartjuk, és azt mondja, amit mi akarunk, de ha egyszer véletlenül kicsúszik a torka a szorításunkból, elgágogja magát, és azt mondja, amit ő akar... És a tömegek akkor is követni fogják!

Az érsek nyugodtan hátradőlt a székében.

– Persze, – mondta csendesén. – De hát ki beszél itt élő messiásról?

Ismét rövid csend támadt, majd a tábornok intésére a vezérkari főnök emelkedett szólásra, akit valamennyien szívből utáltak, mivel meglehetősen fiatal ember volt, és csak a közkatonák közötti nagy népszerűsége emelte a vezérkari főnök posztjába a korábban elvetélt államcsínykísérlet után.

A főnök pattogva beszélt, és nem is túlságosan udvariasan.

– Kérem, uraim – kezdte. – Az itt elhangzottakhoz nincs sok hozzáfűznivalóm. Ha nem ismerném önöket, mármint a hangjukat, és egy sötét szobában kellett volna végighallgatnom az elhangzott... hm... beszédeket, akkor is rájöttem volna, hogy tisztelt kollégáim közül ki mit képvisel, milyen beosztása van. Mindenki a saját maga által igazgatott terület érdekeit tartja szem előtt, saját lehetőségeihez igazodva próbál megoldást találni. Ezért ne is csodálkozzanak, ha én is ezt teszem. Tehát. A tábornok úr elmondott valamit, amiről önök eddig valamennyien megfélemedeztek. Nevezetesen, hogy ez az ember jobbnál jobb dolgokat talált fel, akármilyen veszélyesek legyenek is, és sikeresen alkalmazta őket. Elég nagy marha volt a tejüzem felettése. De mindegy. Ez nem az én dolgom. Hanem az igenis az enyém, hogy konzervativizmus ide, hagyományok tisztelete oda, ez az ember képes olyan szerkezeteket alkotni, amelyekkel jelentősen még lehet növelni a hadsereg ütőképességét. S még mondok valami mást is. Legközelebb már nem lesz probléma megölni, ha véletlenül erre járna a Nagy Szívó édesöccse... Csak azokat a fehér vagy átlátszó vacakokat kell kiszednünk a döglött Nagy Szívóból, és visszahordani őket ide, a Kupolába. Aztán ugyanazt csinálni, mint ez a Kirk tette... S garantálom, hogy a másik Nagy Szívó is kikészül... Hold-isten ide, Holdisten oda. És még ki tudja, mi mindent fog ez feltalálni! Uraim, az sem lehetetlen, hogy csodafegyverek birtokába kerülünk... Hadjáratokat indíthatunk más Kupolák ellen, és mi lehetünk valamennyi Kupola ura! Ez az ember a Kupolák világának urává tehet bennünket! És ha önök aggódnak holmi neologizmusok miatt, akár a technikai, akár pedig a társadalmi életben, majd én gondoskodom róla, hogy ilyenek ellenőrzés nélkül ne jöhessenek létre... A hadsereg fejlesztése meg kutya kötelességünk! Micsoda végzetes pazarlás lenne, ha ezt az embert... eh! Ha mondjuk messiást csinálnánk belőle, ráadásul halott messiást... Ezért hát javaslatom a következő: a közlegényt elszállítjuk egy szigorúan titkos helyre, ahol arra használhatja az eszét, amire csak akarja. Nekiállhat masinákat fabrikálni a Kupola és valamennyiünk javára. S hogy ezt az egész felfújt ügyet elkenjék, uraim, ez már az önök dolga...

– Parancsnok úr? – kérdezte a tábornok az elit csapatok vezetőjét.

– Tökéletesen egyetérték a vezérkari főnök úrral.

– Én is. Tökéletesen – mondta kérdés nélkül a tengerészeti miniszter. –

Biztos vagyok benne, uraim, hogy ez az ember egyszer még tengert is szerez nekünk...

A tábornok szavazásra tette fel a kérdést. A katonák erőteljes mozdulattal lökték levegőbe a kezüket, a polgári politikusok pedig úgy, mintha integettek volna valakinek.

A szavazás és az azt követő igen rövid, konstruktív eszmecsere után a vezérkari főnök a következőkben összegezte Kirk jövőjét:

– Tehát, uraim! Ezt a hm... Kirket egyelőre beosztjuk egy büntetőszázadba. Fogalma sem lesz róla, hogy távolabbi céljaink vannak vele. Azt fogja hinni, hogy fegyelemsértés, neologizmusok bevezetése és egyéb ilyesféle marhaságok miatt került a futkosóra. Ott aztán majd gondunk lesz rá, hogy olyan állampolgárt faragjunk belőle, akiben éhen halnak a renitens gondolatok. Azt hiszem, nem kell hozzá néhány hónapnál több.... Azután, amikor már, amint hangsúlyoztam, megszűnt lázadó individuum lenni,

egyszerűen kiemeljük, és betesszük a hadsereg kutatóintézetébe. És én garantálom, uraim, hogy ez az ember örömeiben az egekig ugrál majd, hogy megszabadult a büntetőszázadtól. S azt csinálja, amit mondanak neki. Mi meg alkalmat adunk, hogy kifejthesse kivételes képességeit, a Nagy Kupola javára. Értik ugye, uraim? A büntetőknél van néhány emberem, akik, hogy úgy mondjam, szakértők a tisztességes állampolgárok nevelésében. S ezzel, azt hiszem, a Kirk-kérdést le is vehetjük napirendről.

És le is vették.

Kirk közlegény a bőséges vacsorát követő hajnalon, várakozásával ellentétben, nem kapott reggelit. Ezzel szemben kapott két jól elhelyezett rúgást és egy közepes erősségű ütést a veséjére. Kirk ekkor megértette, hogy rosszul mérte fel sorsának alakulását előző este; bár valóban fordult a helyzet, csak hogy nem jobbra, hanem rosszabbra.

Még ugyanennek a napnak a délutánján átkísérték jövőendő alakulatához, ahol megkapta megfelelően csíkozott egyenruháját, s nekikezdhett annak a tevékenységnek, amelyet általában a büntetőosztatok végeznek. Köveket rakott gúlába, hogy aztán lebontsa a gúlát, és másutt építse fel; árkot ásott, hogy betemethesse, s vég nélküli futógyakorlatokat végzett a laktanya udvarán. A számára külön kijelölt őrmester utasítására fehéren csillogó kavicsokból az udvar homokjára két feliratot rakott ki. Az első: "A parancs nélküli egyéni kezdeményezés veszélyesebb a társadalomra, mint a Nagy Szívó." A másik: "Egységben az erő, az egyén fogja be a pofáját!" S hogy még alaposabban módja legyen felfogni a bölcs mondások értelmét, naponta három alkalommal a zöld tehenek által termelt trágya egy-egy gömbölyűbb darabját kellett végiggörgetnie a feliraton, mégpedig – hogy jobban lássa a betűket – az orrával... S Kirk közlegény zokszó nélkül végezte, amit végeznie kellett. Az a bizonyos lázadó hang pedig úgy kussolt a lelke mélyén, mintha azt is különleges, lelkek és titokzatos belső hangok számára rendszeresített büntetőosztatba zárták volna.

S akkor ismét beleszólt a dolgok menetébe a véletlen. S hogy, hogy nem, ismét Kirk közlegény oldalán.

A Nagy Kupola ugyanis alig egy hónappal a Nagy Szívó erőszakos halála után szörnyű veszélybe került, amely semmivel sem volt kisebb, mint amit az ormányos dög jelentett, sőt amint a továbbiakból kiderül, még felül is múlta azt.

Felbukkant ugyanis a Két Fehér Oszlop, amely a Kupola lakosait ismételten kegyetlen kínhalállal fenyegette. Ennek az új veszélynek a létezéséről ugyan megemlékezett a kupolái mitológia, és az egyházi iratokból is kitűnt, hogy a Holdisten közvetlen környezetébe tartozik, azonban furcsa módon a szájhagyomány is és az írásos források is egyértelműen ártalmatlan és közömbös valaminek tüntették fel: időnként megjelenik a Két Fehér Oszlop a Kupola környékén, aztán ahogy jött, el is távozik... Soha még semmiféle bajt nem hozott felbukkanása a Kupolára.

Most azonban másképp és – nyugodtan mondhatjuk – végzetesen alakult a helyzet. A Két Fehér Oszlop megjelenését enyhe földrengés jelezte, mint egyéb alkalommal is, ha a közelükbe érkezett az égig érő két cölöp, amelynek sem a vastagságát, sem a magasságát kupolái halandó nem tudta felmérni. Mindkét vége eltűnt valahol a Hold-isten magasságában ; körülkerülni pedig hosszú időt vett volna igénybe. Nos, a Két Fehér Oszlop felbukkant a Kupola

előtt, a föld enyhén rengett, s a járatokat özönvíz öntötte el. A víz különben sem valami nagy barátja a Kupola-lakóknak, hát még ha forró, mint ez! S a fortyogó, bugyborékoló áradat behatolt a legmélyebb alagutakba, halálra forrázott hullák százait ragadta magával, kitepte a gyerekeket szüleik karjából, s osztotta a kegyetlen halált, amíg csak be nem szívta a föld, vagy le nem hűlt forrósága a Kupola mélyén ásott barlangokban.

S mivel a Két Fehér Oszlop támadása naponta megismétlődött, esetenként többször is, a vezérkari főnöknek eszébe jutott Kirk, aki a legnagyobb veszély idején sem volt felmentve a trágagyörgetés kötelessége alól, és magához hívatta. A renitens közlegényben csodák csodájára ismét megszólalt a titokzatos belső hang; hosszas töprengés után olyan víznyelőket készíttetett vele, amelyek előbb elterelték a beömlő forró áradatot, majd végleg el is nyelték. Későbbi javaslatára pedig a Kupola néhány alagútját a kényszermunkások alaposan meghosszabbították, hogy a víznyelőkkel kiesett helyiségeket pótolni lehessen.

A Két Fehér Oszlop ekkor taktikát változtatott. Abbahagyta a forró áradat ontását, s tűzcsóvákat bocsátott a Kupola lakóira. A központi alagútba gyömöszölt, ismeretlen eredetű, lángoló anyag mérgező füstjével annyira megritkította a lakosságot, hogy a katonai kormányzat kénytelen volt bevezetni az általános hadkötelezettséget. Az iskolákat bezárták, a diákokat kivezényelték az első vonalba.

A Két Fehér Oszlop újabb taktikájával szemben csődöt mondott Kirk közlegény minden ravaszsága. S a belső hang is ijedten elhallgatott, mintha megelégedte volna az állandó ingyen tanácsadást, vagy mintha maga is megrettent volna a szörnyű ellenség új taktikájától. Ezért aztán Kirket újra visszahelyezték büntetőalakulatához, tovább görgetni a trágját a fehér feliraton.

Úgy tűnt, hogy a Nagy Kupola sorsa ezzel mindörökre megpecsételődött. A templomokban megállás nélkül énekeltek a papok és az idősebb, katonai szolgálatra alkalmatlan állampolgárok, s ellenőrizhetetlen híresztelések keltek szárnyra jól tájékozott egyházi körökre hivatkozva, hogy az erkölcsi normák felbomlása miatt maga a Hold-isten bünteti a Kupolát a Két Fehér Oszlop képében.

A katonák az azonnali evakuáció mellett szálltak síkra. S ebben a nagy kavarodásban – őrmesterét kivéve – mindenki megfélemedezett Kirk közlegényről, akiben csodák csodájára egyszer csak ismét fészkelődni kezdett a belső hang.

S Kirk újra, mint már annyiszor, fittyet hányva a tilalomnak, a Két Fehér Oszlop legújabb, tűzcsóvás támadása alkalmával a bejárat közelébe lopózkodott, hogy saját szemével is lássa az oszlopokat. S mivel a belső hang már újra a régi volt, úgy gondolta, ismét cselekednie kell.

Már-már meglendítette a lábát, hogy nem törődve a következményekkel, felmásszék az egyik oszlopon, amikor a mögötte lopakodó őrmester elkapta a derekát.

– Vissza! – ordította a derék feljebbvaló. – Ez nem a maga dolga... Az egyéni hősködés semmit sem ér!

S még valamit akart mondani a derék őrmester, de az alagút száján becsapó lángcsóva halálra pörkölte.

Kirk is megégette a kezét, de a rázuhanó fájdalom ellenére már csak a

belső hangnak engedelmeskedett. Reflexszerűen még tisztelgésre emelte a kezét az őrmester összeégett holtteste felett, és önkéntelenül is nagyot kiáltott: – Igenis, őrmester úr! Az egyéni kezdeményezés elítélendő! Parancs nélkül soha...

Ezzel futásnak eredt, egyetlen hatalmas ugrással az egyik Fehér Oszlop fekete alján termett, s amilyen gyorsan csak tudott, kúszni kezdett felfelé. Már az oszlop közepén járhatott, amikor egyszerre furcsa szag ütötte meg az orrát. A Két Fehér Oszlopból kipárolgó gőz saját magára emlékeztette, amikor árkokat ásott és gúlákat rakott a futkosó udvarán... Ilyen szaga volt, amikor izzadt.

S Kirk közlegény a belső hangnak engedelmeskedve, száját kitátotta, és óriásit harapott a Két Fehér Oszlop egyikének oldalába.

A kisiú nem vette észre, amikor a vöröshangya felkúszott a lába szárán; kezében lágoló papírral, kimeredt szemmel figyelte a lángok nyomán sercegve égő hangyákat. Aztán egyszerre csak mintha megégette volna saját lába szárát is; éles fogakkal belemart a fájdalom. Megtántorodott, kezéből kiesett a papír, s arccal belezuhant a hangyaboly mellett húzódó szögesdrótba. A mentőautó kétségbeesett szirénázása pedig már abba a hangtartományba tartozott, amelyet a hangyák nem tudtak érzékelni.

A Két Fehér Oszlop okozta veszély megszűnése utáni első polgári kormányzat kénytelen volt foglalkozni Kirk közlegény ügyével. Mivel nyilvánvaló volt, hogy a Kupola megmentése egyedül és kizárólag az ő érdeme, lehetetlen lett volna egyértelműen elmarasztalni. Ezért a civil kormányzat a hadsereg új vezetőivel egyetértésben elbocsátotta a hadsereg kötelékéből, és polgári bírósági pert akasztott a nyakába káros neologizmusok bevezetésére tett kísérlet és engedetlenség címén. E vádak alól azonban – nem utolsósorban egy energikus, fiatal ügyvéd ragyogóan sikerült védőbeszédének hatására – felmentették, s visszahelyezték behívását megelőző polgári funkciójába.

S a Nagy Kupola megmentője visszatért zöld teheneihez, ahol azóta közmegelegedésre végzi munkáját. A belső hang pedig, úgy tűnik, mindörökké elhallgatott benne.

A kiválóan szónokló védőügyvédet a polgári kormányzat renitens magatartás címén behívatta a hadseregbe, és büntetőszázadba osztotta be. A szemtanúk szerint a század kaszányájának udvarán újra megszaporodtak a fehér kavicsból kirakott feliratok.